

naša luč

1990
december
10

Slovenija, moja dežela — koliko te poznam?

ZIMSKI ŠPORTI

Slovenija nudi zelo veliko možnosti za zimski šport. Naštejmo nekatere dejavnosti in priprave za pospeševanje tega športa: smučarske šole, vzpenjače, sedežnice, dvosedežnice, gondolske žičnice, vlečnice, izposojanje smučarske opreme, drsališča, smučarske tekaške proge, rekreacijske proge, sankaske proge, vrtci na snegu, garderobe, popravjalnice smuči.

Mogoče bo prišel komu prav seznam glavnih krajev zimskega športa: Bled-Zatrnik, Bohinj-Vogel, Bohinjska Bistrica-Kobla, Bovec-Kanin, Bovec-Čezsoča, Cerkno-Črni vrh, Idrija-Črni vrh, Jesenice-Španov vrh, Kobarid-Livek, Kranjska gora z okolico, Krvavec, Mariborsko in Ribniško Pohorje, Mežica, Mozirje-Golte, Pokljuka, Postojna-Kalič, Ravne na Koroškem, Soriška planina, Stari vrh nad Škofjo Loko, Slovenj Gradec-Kope, Trije kralji na Pohorju, Velika Planina, Vrhnika-Ulovka, Zasavje, Zelenica, Zreče-Rogla.

Slovenci smo smučarski narod, saj se smuča vsak tretji ali četrti Slovenec, kar nas uvršča v sam evropski in svetovni vrh na tem področju. Zato res ni slučaj, da lahko pokažemo nekatere vrhunske re-

zultate tako v alpskih kot tudi v nordijskih disciplinah (Križaj, Petrovič, Svetova).

TURIZEM

Slovenija je za tuje turiste privlačna. Število tujih turistov, ki obiščejo letno našo deželo, je večje kot število njenih prebivalcev, saj se vrti že okrog treh milijonov. Turisti so veseli naših naravnih lepot, bogate kulturne in zgodovinske dediščine in izročil.

Turistično najbolj razvit del Slovenije je na njenem najbolj zahodnem delu, ob morski obali. Tu je Ankaran, Koper, Izola. Piran je eno najbolj slikovitih mest, pravi biser sredozemskega stavbarstva. Središče obalnega turizma je Portorož z dolgo peščeno plažo, mednarodno igralnico, toplicami in vrsto hotelov. V bližini leži znamenito hotelsko soseslje Bernardin.

Zaradi takšne raznolikosti različnih delov Slovenije in ne prevelikih razdalj si lahko privoščijo človek v istem dnevu skok s smučišča v morje. Poleg tega ima na voljo veliko možnosti za alpsko smučanje, teke na smučeh, hojo po dobro označenih planinskih poteh, za kopanje, sončenje, pomorstvo, lov, ribolov, jadrnanje, za zdravljenje, popotovanja, izlete, kmečki turizem, ogled muzejev, raznih kulturnih in športnih prireditev.

Največ tujih gostov pride k nam iz Nemčije, Nizozemske, Anglije, Italije in Avstrije.

Da bi privabili še več gostov, se v Sloveniji na razne načine trudijo za višjo kakovost in popestritev turistične ponudbe: s kulturnimi, zabavnimi, kuharskimi, športnimi in drugimi prireditvami. Med folklorne spadajo Kmečka ohcet v Ljubljani,

planšarski bal v Bohinju, šušterski dnevi v Trzinu in dnevi suhe robe v Ribnici.

Gostje lahko v turističnih krajih kupijo kvalitetnejše domače izdelke kot npr. kristal, nakit, usnje, smuči, tekstil, izdelke domače in umetne obrti in spominke.

Razna društva si prizadevajo, da bi sleherni košček slovenske zemlje polepšala.

NARAVNA ZDRAVILIŠČA

Malo stran od slovenskega cestnega križa so se zgostila znamenita zdravilišča.

Čisto na vzhodu leži Radenska. Tu je doma mineralna voda s tremi srci, ki jo izvažajo daleč po svetu. Radenci, Moravci in Banovci so lepo urejeni: ni umazane industrije, okolica je urejena, med vinorodnimi gorami se razprostirajo polja in travniki.

Blizu Celja stoji več kot tristo let stara Rogaška Slatina. V njeni zdravilni vodi je največ magnezija med vsemi mineralnimi vodami na svetu. Blizu se nahaja tudi starodavno zdravilišče Dobrna z modernimi hoteli, v bližini so Rimske Toplice, malo bolj na jugu pa najnovejše Atomske Toplice z radioaktivno vodo.

Na jugu Slovenije je tretje zdraviliško območje z Dolenjskimi, Šmarješkimi in Čateškimi Toplicami. Za toplice na Dolenjskem so posebej značilni topli vrelci. Tam je vrsta pokritih in odprtih bazenov.

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Ljubljanska stolnica v snegu.
(Mirko Kambič)

zlato leto 1990

Leto, ki gre h kraju, bo šlo v zgodovino Evrope in seveda tudi Slovenije kot zlato leto. Končala se je petinštiridesetletna doba partijskega enoumja in vse navlake, ki jo je vlekle s seboj. Hvala Bogu!

Res, hvala Bogu! Saj tega prehoda iz nedemokracije v demokracijo, in to brez prelivanja krvi, ni mogoče razumeti po zgolj človeški poti. Zgodilo se je dobesedno nekaj čudežnega.

Če se ozremo na nedopovedljivo mračni čas v Sloveniji po vojni, nas je kratko malo groza. Partija je skušala Slovenijo na silo odtrgati od njenih stoletnih korenin — slovenstva in krščanstva —, demokratična družbena ogrodja je zamenjala s totalitarnimi, gospodarstvo spravila na boben, razmerja med ljudmi z delitvijo na „naše“ in „nenaše“ zastrepila, temeljne človeške pravice poteptala, svojim miselnim nasprotnikom prizadejala nešteto nezaslišanih krivic, množicam manj pokončnih ljudi izprala možgane in zlomila hrbtenice. Prav to zadnje je najbolj žalostna dediščina odhajajočih: narod so razosebili in npravno pokvarili, da so lahko z njim manipulirali in tako uresničevali svojo „zgodovinsko“ vlogo avantgarde delovnega ljudstva.

Za ozdravljenje gospodarstva bo potrebnih pet let, za popravo krivic deset, za npravno obnovo jih bo dvajset premalo. Noben narod pa, ki ne gradi svojega življenja in dela na poštenih temeljih, nima prihodnosti — obsojen je na smrt.

Res je, avantgarda nam je pustila izropan, osiromačen, malodane požgan dom. Za obnovo bo potrebno ogromno dobre volje, pameti in dela. A imamo oblast, ki si jo je postavilo ljudstvo. Imamo sposobne in poštene ljudi na vrhu. Imamo dobro voljo, sposobnosti in močno voljo, da naš skupni dom spet pozidamo.

S petinštirideset let trajajoče zgrešene poti smo na pravo pot že krenili. Bog daj, da bi bila tudi naša prihodnja leta tako zlata, kot je bilo zlato leto Gospodovo 1990!

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Droic, Parkgatan 14, 41138 Göteborg.
Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):

Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 625 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska .. 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

4550

**slovenskemu
metropolitu
ob sedem-
desetletnici:
BOG VAS ŽIVI
NA MNOGA
LETA!**

Sedanjí ljubljanski nadškof in slovenski metropolit dr. Alojzij Šuštar je bil rojen 14. novembra 1920 v Trebnjem. Po končani osnovni šoli v domačem kraju in gimnaziji v Škofovih zavodih so ga poslali študirat bogoslovje v Rim, kjer je bil posvečen v duhovnika 27. oktobra 1946.

Zaradi načetega zdravja je odšel v Švico, kjer je opravljal skoraj trideset let odgovorne cerkvene službe: bil je učitelj bogoslovja, ravnatelj semenišča v Churu, škofov vikar in tajnik ter organizator švicarske sinode. Postal je tudi tajnik Sveta evropskih škofovskih konferenc.

Odgovorni za Cerkev na Slovenskem so ga poklicali domov, kjer je postal februarja 1980 ljubljanski nadškof. Sedaj že dobrih deset let vodi ljubljansko nadškofijo in slovensko Cerkev.

Do letošnje pomladi se je soočal s trdim delom, saj je slovenski prostor še obvladoval nedemokratičen in veri nasproten režim. Vendar je naš jubilant potrpežljivo, s pogovori in prepričevanjem gradil mostove do ljudi na drugem bregu in tako počasi širil prostor svobode za slovensko Cerkev. Prav v tem je njegova velika in največja zasluga. Kaj vse je storil za poživitev verskega življenja, koliko pisal, govoril, obiskoval posamezne župnije, pa sam Bog ve.

Slavljenju želimo na tako odgovornem mestu mnogo božjega blagoslova!

don Kamilo razmišlja

adventno pričakovanje

Novice v tem letu se vrstijo tako hitro, da jim komaj sledimo. Obličje zemlje se je v enem letu tako spremenilo, da se nam zdi, da sploh ni resnično. Dežele, ki so živele za železno zaveso, so postale svobodne brez preliivanja krvi.

Celo v Rusiji vse vre in išče nove poti in nove oblike. Podelitev Nobelove nagrade za mir Gorbačovu je samo zunanje priznanje človeku, ki je omogočil te spremembe. Tako je ugotovila komisija za podelitev te nagrade. Zanimivo pa je, da doma Gor-

bačov ni deležen tega priznanja, nasprotno, vsak dan ima več težav, ko hoče svobodo še bolj sprostiti. Nasprotniki skušajo onemogočiti vsako spremembo, kar jim posebno s pomočjo gospodarske zmede odlično uspeva.

Značilna je izjava sovjetskega strokovnjaka, ki ga je država poslala na študij v Hamburg, kjer naj bi se seznanil z modernim gospodarstvom. Z njim je še deset sodelavcev. Na vprašanje novinarjev, kako bo to novo znanje prenesel v življenje doma, je odgovoril: „Težko bo. Doma mi bodo nasprotovali najprej zato, ker mi bodo nevoščljivi, da sem bil zunaj. Potem zato, ker se bodo bali, da bodo zgubili svoja delovna mesta. Končno pa zato, ker mislijo, da se itak ne bo nič spremenilo. V takih razmerah je upanje na spremembe res zelo majhno, kakšnega pričakovanja skoraj ni. Kljub vsemu temu sem tu in vse bom storil, da prižgem novo upanje in prinesem novo blaginjo.“

A kaj bi iskali zglede v tujini! Tudi pri nas doma doživljamo spremembe, ki so za mnoge nerazumljive in nesprejemljive. Pričakovanje, da bo pod novo vlado takoj vse drugače, se res ni moglo uresničiti. Nasprotno, vsak dan bolj se kažejo zablude prejšnjega slabega gospodarjenja, vedno več delovnih mest je praznih, ker so bila doslej nepotrebna. Če temu dodamo še vprašanje ureditve cele države, vidimo, v kako nemirnem in težkem času živimo.

Ti zunanji pretresi v svetu in doma nas sicer vsaj malo prizadenejo, a če smo iskreni, si večina misli: „To je politika, ta me ne briga! Zame je važno, da imam tukaj življenjski prostor in

delo. Vse drugo se me ne tiče in me prav nič ne zanima.“

Kako preprosto si poskušamo urediti življenje! Poznamo zahteve, ki nam jih нареkuje okolje, v katerem

ozki krog svoje sebičnosti in začeti skupno življenje z našo okolico, z našo faro.

Kje naj se začne to skupno življenje?

Mislim, da pri skupnem pričakovanju božiča. Bog prihaja. Ali sem pripravljen na njegov prihod? Božič je vendar dan, ko je Bog prišel na svet. Ali sploh vem, kaj to pomeni?

Ali sem pripravljen v adventu vsak večer zmoliti angelovo češčenje in se poglobiti v to čudovito skrivnost? Mogoče mi je pa postala ta molitev že popolna neznanka.

Sprejeti Boga! Kako naj ga sprejemem, če mi Bog nič več ne pomeni?

Sprejeti Boga pomeni sprejeti tudi človeka, sprejeti Boga tudi v človeku. Sprejeti nemogočega soseda. Pri-

sluhniiti stiski bližnjega in mu pomagati.

Te dni mi je neka žena vsa obupana pripovedovala: „Pri nas doma je vse narobe. Drugi otrok naj bi bil krščen. Začetno navdušenje nad otrokom je hitro splahnelo. Vzrok? Mož je ostal brez dela. To je leglo na družino kot mora. Na mesto veselja so stopile napetosti, prepri, jeza. Drug na drugega sva valila krivdo, namesto da bi iskala skupno rešitev. Tako je padla klofuta in mož je besen odšel od doma. Po nekaj dneh se je vrnil. Spet sva si segla v roke. Znova poskušava najti skupno pot. Znova sva začela upati.“

Adventni dnevi naj postanejo dnevi premišljanja, kako bomo drug drugemu pomagali nositi bremena.

Lep advent in lep božič želi vam in sebi

vaš don Kamilo

srečni človek

V daljni deželi je živel kralj, ki je bil hudo bolan. Ozdravel bi lahko le, če bi oblekel srajco srečnega človeka. Nesrečni kralj je poslal svoje služabnike po kraljestvu, da bi našli srečnega človeka. Prehodili so celo kraljestvo, a ga niso odkrili.

Ko so se vračali, so v daljavi ugledali luč. Približali so se ji. Pred seboj so na prostem ugledali človeka, ki je sedel sam in nekaj govoril. Prisluhnili so.

„Zahvaljen bodi Bog! Lepo sem preživel današnji dan. Najsrečnejši človek sem. Hvala Ti! Kako sem srečen!“

„Če si res tako srečen, daj nam svojo srajco, da bo naš kralj ozdravel,“ so ga prosili kraljevi služabniki.

„Prav rad,“ je odgovoril srečni človek, „a žal nimam nobene.“

*blagoslavljen
adventni čas
in veselje ob prihodu
našega Boga,
njegov mir
in ljubezen*

*vošči svojim
bralcem*

naša luč

živimo, poznamo pravice, ki jih imamo. Od življenja pričakujemo, da se nam bo dobro godilo. To „dobro“ pomeni predvsem ugodno gmotno stanje. Tu pa se navadno naše sodelovanje s svetom konča. Za vse ostalo naj se brigajo drugi.

Ne, ne smemo kar naprej stati s prekrizanimi rokami. Pri oblikovanju življenja moramo postati sodelavci. Kristjani smo nosilci upanja.

Čas pred božičem je čas pričakovanja, čas upanja. Tudi nas mora ta čas zbuditi iz naše otopenosti in samozadovoljstva. Prestopiti moramo

Božič ni praznik, ki bi si ga bili izmislili ljudje. Ni plod človeške domišljije, ne sad človeških naprezanj. Božični praznik nas spominja, da je Bog posegel v človeško zgodovino. A ne s silo moči, temveč z žarom ljubezni. Jezus Kristus — brat ubogim, zapuščenim, ponižanim, razžaljenim — je živo znamenje božje Ljubezni.

Janezov evangelij se prične s stavkom: „V začetku je bila Beseda.“ Beseda je vedno nekomu namenjena. Tudi božja. Edina beseda, po kateri nam je Bog neposredno spregovoril, je Jezus Kristus. A beseda ima neznaten pomen, če govori zgolj za preteklost, če ne odmeva v sedanjosti.

IN KO BI BIL JEZUS TISOČKRAT ROJEN, A NE V NAS — BI BILI ZA VEDNO POGUBLJENI.

ko bi bil Jezus tisočkrat rojen...

Beseda doseže svoj namen, če pride k nam, če ji prisluhnemo, če jo sprejmemo. In Jezus je beseda LJUBEZNI. Ljubezen nima smisla, če se v nas ne rodi, če v nas ne živi, če ne oblikuje našega življenja, če nas ne spreminja. Brez ljubezni ni odrešenja. Je samo padec, stiska, smrt. Vsa čustva, ki se razplamtijo ob praznikih, kot je božič, vsi dobri sklepi so brez koristi, če božje Besede ne sprejmemo v svoje srce, če se ne vadimo v dejavni ljubezni.

In ko bi se Jezus tisočkrat rodil, a ne v nas — nam nič ne koristi. Iz sebičnosti se mora roditi Jezusova nesebičnost, iz sovraštva ljubezen, iz žalosti in trpljenja veselje, iz nehvaležnosti hvaležnost, iz greha in krivde odpustčanje, iz ujetosti vase odprtost za druge in svoboda. Vseposvoda, kjer se uresničuje svoboda, pravičnost, hvaležnost, ljubezen in dobrota, je Kristus, povsod tam je rojen človek po božji podobi.

Ljubezen naj bi prežarjala naš vsakdan. Ali ga? Prav o božiču, ko naj bi bila svetloba še posebno močna, ko se naše ulice in trgovine kopajo v sijaju luči, pada na marsikatero življenje senca.

Dostojevski pripoveduje pretresljivo božično zgodbo. Dogodila se je pred sto leti v mrzli ruski noči. Osemletni deček je po nesreči poškodoval psa, ki je bil ljubljenec bogatega veleposestnika. Razjarjen je ta ukazal, naj dečka vzamejo materi in zapro v mračno grajsko klet. Naslednji dan je zgnal na dvorišče vse svoje pse. Več kot sto. Pred očmi dečkove matere je ukazal dečka sleči in ga nagnal v ledeno mrzli sneg. Nanj je naščuval pse, da so ga raztrgali.

Ko bi se Jezus tisočkrat rodil, a ne v naših srcih — nam nič ne koristi.

Seveda boste rekli, da ne bo nihče od nas nikoli ravnal tako surovo kruto kot opisani ruski veleposestnik. Ali res ne? Množična grobišča po Sloveniji nam pričajo o zverinski nečloveškosti, ki je je zmožen brat do brata. Ali smo danes zmožni drugačnih dejanj?

Kolikokrat smo se brezdušno obrnili stran, ko nas je nekdo prosil za pomoč? Kolikokrat smo iz strahu dopustili, da je zmagala krivica? Kolikokrat nam je ljubši spokojni mir, kot pa da bi se izpostavili za pravico, za vrednote, za človeka? Kolikokrat?

Ko bi se bil Jezus tisočkrat rodil, a ne v nas — nam nič ne koristi.

Božič je tudi praznik, ki nas sili, naj premislimo svojo življenjsko pot. Razširjamo temo ali svetlobo, ko se srečujemo z drugimi? Smo kvas? Če vodi naš vsakdan ljubezen, potem Kristus ni bil rojen zaman.

zgodovina božičnega praznika

Natančen DAN JEZUSOVEGA ROJSTVA je neznan. Evangeliji nam o njem ne poročajo. Od 4. stoletja praznujemo kristjani božični praznik.

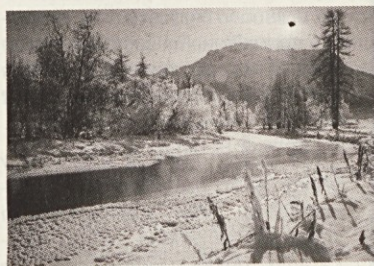
Rimska Cerkev je izbrala 25. december. Ta dan je veljal v celotnem sredozemskem prostoru kot rojstni dan nepremagljivega boga sonca Mitre, ki so ga tudi Rimljani častili. Hkrati je bil to tudi dan zimskega sončnega obrata. Cerkev je praznovala Kristusa kot resnično sonce in Luč sveta, ki je pregnal poganške bogove.

Vzhodnim Cerkvam se je zdel pomembnejši 6. januar. To je dan, ko je bil Jezus krščen in ga je Oče predstavil svetu: „Ti si moj ljubljeni Sin, zelo sem te vesel“ (Mr 1, 11). Zato imenujemo ta praznik Gospodovo razglašenje.

Jezus je razglašen za resničnega kralja, kateremu so podložni vsi kralji. Od tod tudi drugo ime za praznik — sveti trije kralji. Na ta dan je bila razodeta Jezusova božanska narava.

JASLICE je 1223 prvič postavil sveti Frančišek Asiški v cerkvi v Greccu. Kakor pastirji v Betlehemu tako so verniki romali k jaslicam. Kmalu so začeli jaslice postavljati po cerkvah, samostanih, šolah in domovih. V tistem času so nastale tudi številne božične igre, ki so ponazarjale evangelijsko božično zgodbo.

BOŽIČNO DREVO je vzeto še iz predkrščanskih običajev. Pri praznovanju zimskega sončnega obrata so v dvanajstih zaporednih nočeh lomili zelene veje kot zaščitno in čarobno sredstvo zoper zimo. V vseh kulturah in verah je bilo zeleneče drevo bivališče bogov in s tem znamenje življenja. Rast in rodovitnost dajejo bogovi. Tudi v svetem pismu igra drevo veliko vlogo: od drevesa in paradižu do križa. Neko v 15. stoletju so začeli postavljati božična drevesa. Martin Luter je razglasil božično drevo za božični simbol protestantizma. Kasneje je postala jelka simbol svobode. V katoliške cerkve so začeli postavljati božična drevesa šele konec 19. stoletja. Na božično drevo so obešali sadove življenja: jabolka, orehe, piškote in v prenesenem pomenu zlato in srebrno okrasje. Na koncu božičnega časa drevo oberejo: z drevesa življenja dobimo sadove za življenje.

BOŽIČNO OBDAROVANJE je dejansko starejše kot sam božični praznik. Še v predkrščanski dobi so se na dan zimskega sončnega obrata obdarovali. Na ta dan so rimski uradniki in sužnji dobili od svojih predpostavljanih

poznati Kristusa

Med človekom, ki se je pred nedavnim spreobrnil k veri v Kristusa, in njegovim neverujočim prijateljem je potekal tale pogovor:

„Torej si začel verovati v Kristusa?“

„Ja.“

„Potem pa gotovo o njem veliko veš. Povej mi: V kateri deželi se je rodil?“

„Ne vem.“

„Koliko pridig je imel?“

„Ne vem.“

„Presneto malo veš za človeka, ki trdi, da je začel verovati v Kristusa!“

„Prav imaš. Sram me je, ker o njem tako malo vem. Vem pa tole: Pred tremi leti sem bil pijanec, bil sem v dolgovih, družina mi je razpadala, žena in otroci so se vsak večer bali mojega prihoda domov. Zdaj pa sem opustil pijačo, rešili smo se dolgov, naš dom je zdaj srečen in otroci vsak večer željno pričakujejo, da se vrnem domov. Vse to je zame storil Kristus. Toliko pa vem o njem!“

Resnično vedeti: to pomeni, spremeniti se zaradi tega, kar vemo.

oz. gospodarjev darila kot zahvalo za delo, ki so ga opravljali preteklo leto. Za kristjane pa ima takšno obdarovanje globlji smisel: obdarujemo se, ker je Bog daroval vsem ljudem svojega Sina. Božično obdaritev je uvedel tudi Luter in hkrati odpravil Miklavževa darila. Namesto Miklavža smo dobili božička.

božična molitev matere

Betlehem pomeni v norveškem jeziku „mesto kruha“, kajti tam je bil ljudem darovan tisti kruh, ki je hrana večnega življenja . . .

In blažena Devica je sama povila svojega sina v plenice. Položila ga je v jaslí, iz katerih so sicer jedli volíči in osliči . . .

Kristina si je pritisnila roke ob život.

Sinek, ti moj sladki sinek. Bog se te bo usmilil zavoljo svoje blažene Matere. Blažena Marija, ti si jasna morska zvezda, jutranja zarja večnega življenja, ki si rodila sonce vseмирja — pomagaj nama! Malček, kaj je nocoj s teboj, tako si nemiren . . .? Mar čutiš pod mojim srcem, kako hudo me zebe . . .?

Sigrid Undset
(Kristina, Lavransova hči)

Sigrid Undset (1882—1949)

Norveška pisateljica in nobelovka Sigrid Undset spada med velike svetovne književnosti. Zna pripovedovati tako očarljivo, da knjige ne moreš odložiti, dokler ne obrneš zadnje strani. Za vsem njenim pisanjem čutiš silno iskrenost. V svojih delih je skušala nakazati odgovore na temeljna vprašanja o smislu človekovega bivanja, o Bogu, svetu . . . Krepko zasidrana v življenju, ko je premagovala mnoge težave in bridkosti, je kot žena in mati najdevala smisel življenja prvenstveno v žrtvovanju.

Rodila se je 1882 na Danskem v izobraženi meščanski družini. Njen oče je bil sloveč arheolog, raziskovalec starin, po rodu Norvežan, po veri evangeličan. Tudi mati je bila evangeličanka, hči danskega pravnika, zelo izobražena, stroga, ki pa v vzgoji ni vplivala na versko čustvovanje svojih otrok. Sigrid se je, ko ji je bilo dve leti, s starši preselila na Norveško.

Z enajstimi leti je izgubila očeta. Namesto da bi končala srednjo šolo in se posvetila slikarstvu, česar si je močno želela, je morala dovršiti praktično trgovsko šolo in poiskati zaposlitev. Pri šestnajstih letih je bila že uradnica v neki pisarni in to službo je potem opravljala deset let.

Kot bistro dekle je odkrivala v družbi veliko nedoslednosti in nepravilnosti. Med sodelavkami in vrstnicami je odkrila mnogo razočaranih deklet, veliko ugaslega navdušenja za dobro, spremenjenega v topo ravnodušnost, čeprav je marsikatera od njih še vedno čutila na dnu srca željo po lepšem in vrednejšem življenju. Njene tovarišice so bile povečini brez vere. Mnoge so se predajale ne-

smiselnim ljubezenskim dogodivščinam, „življenju brez življenja“, kakor je Sigrid izpovedala kasneje.

Kot mlada uradnica je v tistem času začela pisati. V pisanju je iskala odgovor na vprašanja, ki so se ji porajala v srcu. Svoje sestavke je prebiral sodelavkam v pisarni, ki so jo navdušeno poslušale in prepričevale, naj še piše in svoje spise izda. Leta 1907 je zaslovela s svojim prvim romanom *Gospa Marta Oulie*. Uspeh romana je bil tolikšen, da je opustila pisarniško delo in se posvetila izključno pisateljevanju.

Izobrazbo si je izpopolnjevala z branjem in potovanji. V Rimu, kamor jo je vleklo njeno pisateljsko stremljenje in slikarska žilica, ki ji še ni zamrla, je spoznala svojega bodočega moža, očeta treh otrok.

V zakonu sta se jima rodila dva otroka. Njuna hči Maren je bila prizadeta. To je bila zanjo težka preskušnja. A nasprotno kot tedanje bojavnice za žensko enakopravnost, ki so slavile samostojno, neporočeno žensko, je videla Sigrid poslanstvo žene v družini. „V človeški družbi ne more postati žena nič boljšega, kot da postane dobra mati, in nič slabšega, kot da postane slaba mati.“

V Rimu se je seznanila s katoliško Cerkvijo. Privlačilo jo je to, da katoliška Cerkev tako visoko ceni materinstvo in poudarja pomembnost zakonske zveze. Bolj ko se je poglobljala v katoliške verske resnice, bolj je čutila, kakšno notranjo prostost daje nekomu vera, če po njej živi. Leta 1924 je prestopila v katoliško Cerkev. Leta 1928 je dobila Nobelovo nagrado za književnost. Ves denar od nagrade je razdelila med reveže.

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

HUDO NEURJE NAD SLOVENIJO

Za vse svete je Slovenijo zajelo deževje, ki se je kmalu spremenilo v pravo nesrečo. Najhujše je bilo na Celjskem, Koroškem, Štajerskem in Dolenjskem, močno deževje in narasle vode pa so povzročile težave tudi prebivalcem Prekmurja, Zasavja, Posavja ter ožje in širše okolice Ljubljane. Voda je ponekod odnesla manjše mostove, pod vodo so ostale cele skupine hiš, Savinja je pri Laškem dosegla višino šest metrov. V Železnikih je voda odnesla most, zelo je bil prizadet Slovenj Gradec. Posebno hudo je bilo tudi v Kamniku in Domžalah.

Velika povodenj je terjala vsaj dve človeški življenji in več milijard škode. Najbolj prizadeto je bilo območje občin Mozirje, Celje in Laško. Ujma pa je povzročila veliko škode tudi na Koroškem, v Zasavju in Posavju, na Idrijskem in Tolminskem ter v Prekmurju.

POPLAVLJENCEM POMAGA TUDI KARITAS

Ob hudi naravni nesreči, ki je prizadela dobršen del Slovenije, pomaga potrebnim tudi slovenska Karitas. Žiro račun: 50100-620-107 05 1140116-623903 pri LB GB Mestna hranilnica ljubljanska, Čopova 3, 61000 Ljubljana.

MANJ RAZVITA OBMOČJA SLOVENIJE

Na podlagi dosedanjih podatkov so obsežnejša (glede rasti oziroma upadanja prebivalstva) ogrožena območja

Slovenije naslednja: Zgornje Posočje skupaj z območjem Liga in Kambreskega, Cerkljansko-Idrijsko hribovje z Baško grapo, Trnovskim gozdom in Banjščicami, Kras z Nanosom in Hrušico, Brkini skupaj s Podgrajskim podoljem, območje Javornika in Snežnika, Bloke s Krimskim višavjem in Loškimi potokom, del Suhe krajine z delom občine Ribnica, Pokolpje, del Posavskega hribovja, širše območje od Libelič do Pece, del občine Mozirje, del Karavank in del Kamniških Alp, deli Kozjanskega, Haloze, Slovenske gorice, in Goričko z delom občine Lendava.

V zadnjih 15 letih je tudi za Slovenijo značilen beg ljudi na obrobja mest. Na podeželju, ki zavzema skoraj štiri petine slovenske zemlje, živi samo še petina prebivalstva. Najbolj ogrožena so območja v hribovitem in kraškem svetu.

NEOBVEZEN VERSKI POUK V ŠOLAH

Medškofijski katehetski svet se zavzema za neobvezen verouk v osnovnih in srednjih šolah. Cerkveni dokumenti obravnavajo verouk po župnijah ločeno od verskega pouka v šoli, kar bi bilo treba upoštevati tudi pri nas. Verouk po osnovnih in srednjih šolah naj bi širil duhovno kulturo, splošno versko in nraevstveno vzgojo, zlasti krščansko. Kateheti dajejo to pobudo na podlagi slovenskega kulturnega izročila in človekovih pravic.

VERSE ODDAJE NA RTV SLOVENIJA

RTV Slovenija bo začela s 30. decembrom letos oddajati posebno 15- do 20-minutno nedeljsko oddajo z versko vsebino. Šlo bo za informativno

LJUBLJANA pozimi.

oddajo o življenju in delu verskih skupnosti v Sloveniji (ki jih je 17), namenjeno vernikom, pa tudi širši javnosti.

CELJSKA MOHORJEVA IZDALA ŠTIRI SLIKANICE

Celjska Mohorjeva je izdala štiri otroške slikanice Mravljinkove prigode. Vsaka od njih obsega 32 strani z barvnimi ilustracijami in stane 60 dinarjev. Jure in njegov prijatelj mravljineček Binček skupaj doživljata mladost, polno pripletlajev.

ŠE NIKOLI TOLIKO OBNAVLJANJ BAROKA

Toliko slovenske baročne dediščine, gradov, cerkev, samostanov, spomenikov, kipov, slik, oltarjev itd., kot je obnavljajo sedaj, je niso še nikoli, ali pa se na obnovo pripravljajo — so ugotovili ob 10. pogovorih o baročni umetnosti v Mariboru. Kaj vse so počenjali z baročnimi spomeniki po vojni! Gradove so spreminjali v (slaba) stanovanja, baročne vrtove pozidali z garažami, lopami, drvarnicami, naftnimi črpalkami za gorivo kmetijskih strojev, same zgradbe prezidavali, jim dodajali neznanosko grde tujke itd.

Zasnežena PLANINA na Kraju.

PETERLE SPREJEL KATOLIŠKE SKAVTE

Slovenski ministrski predsednik Peterle je sprejel predsednika slovenskih katoliških skavtov Petra Lovšina. Pogovarjal se je tudi s predsednikom gibanja odraslih slovenskih katoliških skavtov Jožetom Kušarjem.

od tu in tam

BRŠLJIN PRI NOvem MESTU

Pri osnovni šoli Bršljin so odprli prizidek k šoli, ki so ga zgradili s samopripevkom ljudi novomeške občine. V prizidku je osem novih učilnic in kabinetov, tako da bodo lahko imeli na šoli enozimski pouk. Šoli v Šmihelu pri Novem mestu in Žužemberku pa bosta zgrajeni do leta 1993.

CELJE

V pravcati poplavi zasebnih trgovin in trgovinic na Celjskem je vinoteka in delikatesa Bachus v Linhartovi ulici prijetna osvežitev. Prikupen je že izredno lepo urejen prostor sam, dosti pa obeta tudi izbira zlasti delikates za bolj izbrane okuse.

CELJE

Tu so odprli razstavo Denarništvo v antiki na Slovenskem. Razstava prikazuje pregled denarništva na Slovenskem od začetkov v 3. stoletju pr. Kr. do okoli leta 1000, dalje, kako so kovali stari denar na naših tleh in kako je bilo organizirano delo v kovnici. Skušala odgovoriti celo na to, ali so že v starodavnosti poznali inflacijo in ali so tedaj že delovale tudi banke.

CELJE

Pokrajinski muzej iz Celja se je med vsemi zahodnoevropskimi muzeji uvrstil letos v ožji izbor med štiriinšestdeset najboljših. Letošnja podelitev naslova „Evropski muzej leta“ je bila pod streho najstarejše univerze na svetu — v Bologni. Pokrajinski muzej v Celju že več kot sto let skrbno bedi nad premično kulturno dediščino in varuje naš zgodovinski spomin od Potočke zijalke in Rifnika prek Celeie in zgodovine celjskih knezov, grafik, med katerimi je tudi Dürer, čudovitih olj od 17. stoletja dalje, do prekoceanskih dežel.

DORNBERK

Župljani Dornberka in Zalošč v Vipavski dolini so v dveh letih zgradili ob stari cerkvi dvakrat večjo novo, zraven pa še lepo župnijsko dvorano. Na večer pred zahvalno nedeljo so pripravili lep kulturni program, naslednji dan je

pa novo cerkev posvetil koprski škof Pirih.

DRAVOGRAD

Koroška je sedaj dobila prvo zasebno pekarno in sicer v Dravogradu. Za začetek bodo spekli na dan okrog 800 kilogramov kruha, pozneje pa bodo kupcem ponudili tudi več vrst peciva. Izdelke iz te pekarnice bo mogoče kupiti v vseh dravograjskih trgovinah.

GOMILSKO

V tem kraju v žalski občini so proslavili 180-letnico šole. Osrednje slovesnosti so se poleg krajanov udeležili tudi učitelji in profesorji, ki so nekdaj poučevali na tej šoli. Za ta jubilej so šolo obnovili. Pripravili so tudi razstavo o življenju in delu na šoli, ki so si jo številni obiskovalci z zanimanjem ogledali.

JESENICE

Delavski svet Železarne Jesenice je sprejel predlog svojega vodstva, naj bi železarna z novim letom začela delati kot delniška družba. Svoje premoženje bodo spremenili v delnice, s čimer bo dana možnost za dotok tujega kapitala. Preobrazba oziroma nadaljnji obstoj železarne pa je odvisen od Republike Slovenije, ki naj bi postala večinski lastnik delnic.

KRANJ

Iskrina tovarna števecov se je na tujem zelo dobro uveljavila v Nemčiji, kamor je usmerjena dobra tretjina njenega izvoza. Še posebno uspešna je na Bavarskem, kjer pokriva kar dve tretjini tovrstnih potreb. Bavarski so slovesno izročili že milijontni števec. Prodaja števecov v Nemčiji dosega okoli 15 milijonov mark. V kranjski tovarni števecov pravijo, da se na tujem trgu niso utrdili z nizkimi cenami, ampak s kakovostjo.

KRŠKO

Konec oktobra so tu vključili novo telefonsko centralo Siemens-Iskra in odprli sodobne prostore. Vse skupaj je stalo 20 milijonov dinarjev. Dogodek pomeni velik uspeh za celotno posavsko območje. Najsodobnejša elektron-

ka telefonska centrala bo omogočila 690 novih medkrajevnih zvez in priključitev 2.000 naročnikov, zagotavljala 250.000 pozivov hkrati ter imela več možnosti za širitev.

LJUBLJANA

Na Gospodarskem razstavišču so pripravili jugoslovanski sejem Narava zdravje, ki ga je v petih dneh obiskalo okoli 40.000 ljudi. 182 domačih in tujih razstavljalcev je prikazalo bogato izbiro naravnih oziroma biološko čistih izdelkov. Kupiti jih je bilo mogoče po nekoliko nižjih sejemskih cenah. Osrednji del je bil prikaz zdrave hrane, bio vrt, gobarska razstava, cvetje in ponudba zdraviliškega turizma.

PLANICA leži v gornji Savski dolini, tik pred državno mejo.

LJUTOMER

Ljutomersko občino je zajel val zasebne trgovske dejavnosti. Trgovine rastejo kakor gobe po dežju, saj jih je v primerjavi z decembrom lani dvakrat več. V večini šestnajstih novih trgovin v tem kraju prodajajo mešano blago. V mestnem središču so se trgovci odločili za omejeno ponudbo posebnih predmetov.

MARIBOR

Pred stoletji so Mariborčani v zahvalo za rešitev od kuge na hribčku nad mestom zgradili cerkev sv. Barbare,

kasneje pa do poti iz mesta postavili še pet kapelic, ki predstavljajo del križevega pota. Kalvarija s svojo cerkvico sodi med znamenitosti in simbole Maribora in je ena najbolj priljubljenih izletniških točk v neposredni bližini mesta. Cerkvico so sedaj obnovili, mariborski pomožni škof Smej jo je pa blagoslovil.

MARIBOR

Letos so v mariborskem vinorodnem okolišu pridelali štiri milijone litrov

vina. Zato je bilo v mestu in okolici kar trinajst martinovanj, toliko kot še nikdar doslej. V sredo mesta so pripeljali mošt, ga ob petju starih vinskih pesmi pretočili skozi rešeto, da bo čist, sveti Martin ga je pa spremenil v vino. Kmečke žene so ponudile gibanice, potice, meso iz tunke; pevcu in godbu so pa poskrbeli za stare vinske pesmi, saj je martinovanje v teh krajih starejše kot sto let.

MARIBOR

Mariborčani so se žrtvam povojnih partijskih pobojev oddolžili na vse svete z odkritjem veličastnega spomenika na pokopališču v Dobravi. Zadušnico zanje je opravil mariborski škof Kramberger. Tik pred slovesnostjo so opazili, da na granitni kocki ni napisal „pobitim po 9. maju 1945“. Ugotovili pa so, da je napis izpadel pomotoma, in ga bodo čimprej namestili.

MURSKA SOBOTA

V prostorih soboške enote ljubljanskega Blagovno transportnega centra so odprli sodobno trgovino. Kupcem so poleg živil in gospodarskih potrebščin na voljo tudi drugi izdelki, npr. perilo, nogavice in športna oblačila. Trgovina je urejena na 700 kvadratnih metrih bivšega skladišča, cene so pa nižje kot drugje.

OGLEDALO

BOKO NINKOVIĆ, Oslobođenje

OVČJA VAS pod Sv. Višarjami v snegu.

MURSKA SOBOTA

V Tešanovcih pri Murski Soboti so priredili 32. tekmovanje traktoristov oračev Jugoslavije. Ekipe iz Makedonije, Vojvodine, Hrvatske in dve domači ekipi je pozdravil član predsedstva Slovenije Oman. Na tekmovanju, ki je obsegalo le praktično oranje, so se najboljše odrezali pomurski orači.

RUŠE

Ruše bodo v kratkem praznovalе svojo 900-letnico. Marijino cerkev, ki je stara 600 let, so obnovljali 15 let. Zgradbo so prenovili od temeljev do strehe, prav tako izredno lepo baročno notranjost, okolico in župnišče. Obnovljeno cerkev je blagoslovil mariborski škof Kramberger in se zahvalil vsem, ki so pri obnovi pomagali.

RUŠE

Tu so priredili 5. ruški Martinov praznik. Na začetku ruške vinske ceste pri Sodu je godba na pihala igrala razne viže, trgovine so okrasili s trsom in grozdom, pripravili so citrarski večer, prodajali laški in renski rizling, kmečke žene so ponujale dobrote iz domače peči, folkloristi so plesali, pripravili so vinski obred in prodajali izvirne spominke z ruškega konca.

SLOVENSKA BISTRICA

Tu so odprli prvo zasebno papirnico Mix. Nova trgovina je zelo dobro založena. Poleg pisal, papirja, tiskovin in obrazcev ponuja tudi igrače, kalendarje, ženske ure, usnjene drobne predmete, izdelke za poslovanje obrtnikov in spominke.

SVETI URH PRI LJUBLJANI

Na vse svete popoldne je bila na Svetem Urhu pri Ljubljani maša za vse pokojne, ki jo je vodil sostrški župnik Vid Junger. Vse prisotne je pozval, naj molijo za edinstvo v glavnih rečeh in razumevanje v manj pomembnih.

ŠENTJUR PRI CELJU

V cerkvi na Rifniku pri Šentjurju je bila po 1500 letih spet maša. Strokovnjaki Pokrajinskega muzeja iz Celja so namreč končali dela v tej starodavni naselbini ter v njej obnovili stavbe, vodni zbiralnik in cerkev, ki je ena najstarejših na tem območju.

ŠKOCJANSKE JAME

Zaradi onesnaženosti reke Reke grozi Škocjanskim jamam, da bodo izbrisane z Unescovega (Organizacija Združenih narodov za izobraževanje,

znanost in kulturo s sedežem v Parizu) seznamu zakladov naravne dediščine. Strokovna komisija, ki si ogleduje naravne spomenike in ocenjuje, ali še ustrezajo zahtevanim pogojem, bo prišla na ogled teh jam v začetku 1991.

TRENTA

Ker je premalo denarja, bo trentarsko turistično informativno središče na Logu dograjeno šele leta 1992. Središče je sedaj skoraj eno leto v gradnji in vanj so vložili že dobrih šest milijonov dinarjev. Za dograditev bi potrebovali še 15 milijonov. Naložba v ureditev turistično informativnega centra je največja naložba znotraj narodnega parka in je izjemno pomembna za razvoj doline Trente. Tolminski program za ohranitev življenja v dolini pod Triglavom vključuje tudi obnovitev priključka na vršiško cesto in napeljavo telefonskega in električnega omrežja.

ŠMARTNO OB PAKI

Tu so letos kar tri dni martinovali. Ker so nekdaj tu že bili vinogradi, sedaj načrtujejo, da bi v okolici tega kraja zasadili vsaj 5 hektarov trte, iz katere bi pridobivali kakovostna vina z zaščitno znamko. Temu predmetu so namenili prvi del martinovanja s predavanjem o oživitvi vinogradništva v velenjski občini.

VODICE

V Vodicaх pri Ljubljani so praznovali 90-letnico svoje cerkve. Ob tej priložnosti je ljubljanski nadškof Šuštar blagoslovil obnovitvena dela in vodil slovesnost v cerkvi. Že prej pa je v Skaručni, podružni cerkvi sv. Lucije, blagoslovil leseni daritveni oltar. Vodice so ena redkih slovenskih župnij, ki ima redno nedeljsko mašo kar v petih cerkvah, med drugim na Šmarni gori.

VELENJE

Skrozi velenjsko občino bodo speljali novi republiški plinovod z alžirskim plinom. Nanj bodo priključili 10 podeželskih krajevnih skupnosti. Gre za strnjena naselja, ki so nekoliko bolj oddaljena od Velenja in Šoštanja, zato zanje ne pride v poštev priključitev na mestni toplovod. Od tega bo imelo koristi 2806 družin iz teh naselij.

vrenje v slovenskem kotlu

JOVIČU JE SPODLETEL NEKAKŠEN DRŽAVNI UDAR

Slovenski zunanji minister Rupel je izjavil, da so vojaški vrhovi v Beogradu še vedno izredno nezadovoljni z razvojem v Sloveniji in da bi poskus predsednika Jovića, predstaviti poslancem samo federativni vzorec skupnega življenja v Jugoslaviji, lahko mirno označili za nekakšen **civilni državni udar**, ki pa na srečo ni uspel.

Glede nedavne zasedbe republiškega štaba teritorialne obrambe je menil, da je stvar vplivala na razpoloženje med ljudmi. Posledice se kažejo v **povečanem navalu na banke, dviganju in nakupovanju deviz in vse bolj zapletenem položaju slovenskega gospodarstva**. Ljudje ob tem premišljajo, ali se nam to isto lahko jutri zgodi tudi v republiški skupščini, izvršnem svetu in še kje, kar seveda ni najboljša za nadaljevanje začelih procesov za uveljavitev suverenosti in neodvisnosti v Sloveniji.

Pri uveljavljanju svojih **zunanjepolitičnih** interesov ima Slovenija velike težave, kajti zvezni sekretariat za zunanje zadeve je gluh za kakršnekoli pobude iz naše republike. Slovenski politiki skušajo tudi tujim državnikom dopovedovati, naj se ne zavzemajo za Jugoslavijo kot enotno državo, ker s tem dajejo podporo najbolj nazadnjaškim

silam znotraj naše države in tako zavirajo demokratizacijo.

Omerza je povedal, da ima **Slovenija** pri vzpostavljanju novega gospodarskega sistema veliko prednost pred drugimi bivšimi socialističnimi državami, ker je **gospodarsko** prav gotovo najmočnejša. Napovedal je tudi uvedbo nove slovenske valute. Nov slovenski denar bo več vreden od sedanjega jugoslovanskega.

(po DELU, Lj., 22.10.90)

DRUGIM GOSPODOVATI

Kar sedaj navajajo srbski politiki v Beogradu proti načrtu jugoslovanske konfederacije, bo Hrvatom in Slovencem okrepilo voljo, da odidejo iz iznačene zvezne države.

Srbski vladni šef je prepričan, da bi bila v konfederaciji Srbija v podrejenem položaju. Kako? V konfederaciji bi vendar imele vse članice enake pravice. Beograjsko središče, ki ga vodi Srbija, bi ne moglo še nadalje gospodovati nad drugimi republikami in jim groziti. To pa je tisto, kar bi srbski voditelji radi brezpogojno obdržali: politično in fizično oblast nad drugimi narodi. Zato trmasto ženejo to, da naj Jugoslavija ostane kot zveza, kot zveza z zvezno oblastjo.

Šef srbske vlade tudi ne bi mogel trpeti, da bi Srbi zunaj Srbije postali narodna manjšina. A Hrvatim so npr. danes v Bački, ki jo obvladujejo Srbi, narodna manjšina, ki se komaj upa ganiti. In celo z albanskim večinskim prebivalstvom v kosovski pokrajini ravna Srbi kot z brezpravno maso.

Jugoslavija lahko preživi le kot konfederacija. Če bodo Srbi s svojim neevropskim gospodovalnim ravnanjem nadaljevali, bo po njej.

(FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG, Frankfurt, 11.10.90)

SEDEM UR SO KORAKALI PO CELOVŠKIH ULICAH

Tudi na letošnjih prireditvah 10. oktobra (praznovanje koroškega plebiscita) **slovenske narodne skupnosti niso upoštevali**. Organizatorji korakanja po Celovcu pa so skušali ustvariti vtis, da slovenska narodna skupnost sodeluje:

v povorko so vključili pod oznako „Slovenische Kulturvereine“ neko društvo „Karawanken/Karavanke“, o katerem še živ duh doslej ni slišal. Brat in sestra iz zgornje Koroške sta v lepi nemščini in dokaj slabi slovenščini prebrala tekst o skupni domovini.

Vsi ti krčeviti poizkusi ustvarjanja vtisa, da vsi Korošci praznujejo skupaj, pa so pobledeli po govoru deželnega glavarja Haiderja. Govoril je zopet o tem, da so tisti koroški Slovenci, ki so glasovali leta 1920 za Avstrijo, bili pravzaprav Vindišarji.

Haider je ponovno ostro napadel zvezno vlado, naj poskrbi za izpolnitev člena 7 avstrijske državne pogodbe v drugih zveznih deželah, medtem ko je na Koroškem že izpolnjen. Haider je zahteval, naj na koroških šolah spet prepevajo četrto, krvoločno kitico „koroškega hajmatdinista“.

Kancler Vranitzky je dejal, da je potrebno slovenskim sodeželanom zagotoviti njihove pravice iz izida plebiscita. Pozitivno je ocenil sodelovanje koroških Slovencev v narodnostnem svetovetu.

Na slavnostni seji (koroškega) deželnega zbora 9. oktobra zbor Slovenske gimnazije ni sodeloval, ker tudi na tej prireditvi ne bi dobil besede zastopnik (slovenske) narodne skupnosti. Na prireditvi sami je potem predsednica koroškega deželnega zbora spregovorila mnogo vzpodbudnega za prihodnost.

(NAŠ TEDNIK, Celovec, 12.10.90)

POGREBNA SLOVESNOST NA TEHARJAH

Na cerkveni in državni pogrebni slovesnosti na Teharjah pri Celju (14. 10.) so se po 45 letih **poslovlili od povojnih žrtev revolucionarnega nasilja**, ki so bile od maja do septembra 1945 zbrane v nekdanjem teharskem taborišču.

Na tem kraju, kjer so pred nekaj meseci teharskim žrtvam prvič postavili znamenje, se je k maši, ki jo je vodil mariborski škof Kramberger, zbralo **nad 25 tisoč ljudi**. Govornika na tej žalni slovesnosti sta bila tudi predsednik slovenske vlade Peterle in nekdanji teharski taboriščnik Tine Velikonja, slovesnosti pa so se udeležili tudi nekateri najvišji predstavniki republiške vlade in skupščine.

Na kraju, kjer je nekoč bilo teharsko taborišče, je danes odlagališče komunalnih in industrijskih odpadkov. Pod temi odpadki so tudi grobišča manjšega dela teharskih žrtev. Večina drugih grobov je v naravnih jamah in tankovskih rovih v okolici Celja, Vojnika, Laškega, Hrastnika in drugod.

Podatke o številu teharskih žrtev še preučujejo, približna ocena pa kaže, da jih je bilo nekaj deset tisoč. Med žrtvami so bili predvsem vojni ujetniki (slovenski domobranci in/hrvaški/ ustaši z družinami, nemški in italijanski vojaki), povratniki iz nemških taborišč in premožni Celjani slovenske in nemške narodnosti.

Ljudje so po koncu slovesnosti spontano prižigali sveče, na prizorišče nekdanjega morišča pa so položili vence in rože.

Škof Kramberger je v svojem govoru med mašo ta kraj označil za **štajersko Kalvarijo**, kjer se je leta 1945 uresničevala pesnikova napoved: „Slovenec že mori Slovenca brata.“ Vendar, kot je poudaril, ni namen žalne slovesnosti obsojanje ali maščevanje, ampak dostojen pogreb. „Žrtvam hočemo vrniti njihovo pravo ime, priznati njihovo človeško dostojanstvo, povedati, da so bili člani našega naroda. Želimo, da iz nasilne anonimnosti stopijo v javnost,“ je povedal Kramberger.

Tudi Peterle je v krajšem nagovoru pozval k temu, naj bo teharska grozljiva izkušnja za vedno za nami in naj nas spomin na preteklost ne razdvaja, ampak krepi v volji do novega sožitja.

Nekdanji teharski taboriščnik Veli-

konja je današnje slovesnost označil za priložnost, da tudi nekaj sto po naključju preživelih taboriščnikov končno po dolгих letih odloži veliko breme spomina na prežvela grozodejstva v Teharjah. V imenu taboriščnikov je še povedal, da je sicer mogoče odpustiti vsem, ki so se nad njimi spozabili, ni pa tega mogoče pozabiti.

Povsem spontano je Velikonja ob uradnem zaključku slovesnosti pozval nekdanje taboriščnike pred oder, kjer so skupaj zapeli.

(DELO, Lj., 15.10.90)

VRENJE DOMA

● *K možnosti odcepitve Slovenije od Jugoslavije se vse bolj nagiba tudi večina slovenske skupščine, saj je podprla predlog za razpis plebiscita o*

potrebno je slišati tudi drugo stran

Objavljamo del pogovora ljubljanske DEMOKRACIJE z urednikom NAŠE LUČI o medvojnem dogajanju na Slovenskem. Nepristranska podoba le-tega je eden pogojev za narodno spravo.

● **Zadnje čase razna prenoviteljska peresa rada pogrevajo medvojno dogajanje na Slovenskem s svojega vidika. Ali ste to opazili tudi v tujini?**

Seveda. Kolikor več podzemskih jam s človeškimi kostmi se odpira, toliko pogostejši so glasovi o revoluciji kot o NOB. Zveza med obojem je več kot očitna.

● **Pred nedavnim je Kučan rekel: „Slovenski narod potrebuje nepristransko zgodovinsko sodbo vojnih in povojnih dogodkov pri nas, ne njeno prevrednotenje.“ Kaj mislite o tem?**

Vprašanje je, kaj je mislil gospod Kučan z besedo „prevrednotenje“. Vsaj na prvi pogled se zdi, da je hotel reči, da je podoba o revoluci-

ji, kot je veljala pod starim režimom, nepristranska. Če je tako mislil, potem je njegova zahteva o nepristranski zgodovinski sodbi in istočasnem neprevrednotenju vojnih in povojnih dogodkov pri nas poskus, kako narediti kvadrato kroga. Nepristranska zgodovinska sodba zahteva prav prevrednotenje, to je bistveno drugačno vrednotenje medvojne dogajanja na Slovenskem, kot nam ga je prikazovalo režimsko zgodovino-pisje.

● **Šlo je za revolucijo.**

Tako je. Šlo je izključno za revolucijo v imenu „velikega“ Stalina. To revolucijo so njeni arhitekti skrili za špansko steno NOB. Že samo naslednji podatek je dokaz za to: revolucija je zahtevala posredno ali neposredno skoraj stokrat več slovenske krvi kot tuje, okupatorjeve. In to naj bi bil boj za slovensko svobodo? Sicer pa je Bučar v Usodnih odločitvah prepričljivo dokazal, da je partija uresničila revolucijo z edinim namenom, da pride do monopola oblasti.

● **Kako bi revolucijo označili npravnstveno?**

Najmilejša oznaka bi bila, da je

šlo za neodgovorno pustolovščino, ki je od vseh možnih rešitev zahtevala največ slovenske krvi. Nekateri jo označujejo za izdajo slovenskega naroda. Saj so njeni načrtovalci z njo skočili v hrbet zakonitim predstavnikom slovenskega naroda, ki so odložili oborožen upor proti okupatorjem do časa, ko bi ta lahko kaj prispeval k zavezniški zmagi, ne pa pomenil le nekoristno prelivanje slovenske krvi. Tudi zato naj bi bila izdaja, ker so izrabili sovražno okupacijo za to, da bi prišli na oblast. In končno zato, ker so preslepili svoje domače zavezniške in pomagače, slovensko javnost in zahodne zavezniške z obljubo, da bodo po vojni vpeljali demokracijo, uvedli so pa enopartijsko družbeno ureditev, ki ne more biti nič drugega kot diktatura.

● **Medvojno dogajanje v Sloveniji je torej treba ocenjevati predvsem s tega začetnega izhodišča?**

Tako je. Odkod si je jemala ena tisočinka slovenskega naroda legitimacijo, da začne v imenu celega slovenskega naroda oborožen upor? Odkod si je jemala pravico, da pod smrtno kaznijo prepove tak

samostojni in neodvisni Sloveniji še pred volitvami. Tudi Hrvaška je za konfederacijo. Srbija jo pa zavrača, češ da gre pri tem za razbijanje Jugoslavije. Ona je za federacijo, v kateri bi imela sama premoč. V primeru razpada Jugoslavije zahteva Srbija zase tudi področja v Bosni in Hercegovini ter Hrvaški, poseljena s Srbi. Kljub vsemu ostaja za Slovence vprašanje, ali se je pametno povezovati s Hrvaško, v kateri ne bo miru pred srbskim terorizmom.

- Skupščinska komisija za **raziskavo povojnih množičnih pobojev**, ki jo vodi krščanski demokrat Nace Polajnar, je sporočila, da je **Maček** pristal na pričevanje o povojnih dogodkih, zlasti tistih na Kočevskem. Komisija naj bi mu pismeno zastavila vprašanja, na katera naj bi odgovoril.

- **Knin in okolica** sta se nahajala v času stare Avstrije na meji s Turki. Vanjo so bežali pred njimi Srbi. Zato jih je še danes toliko tam, čeprav je bila pokrajina vedno del hrvaške države. Tam vlada sedaj nekakšno **oboroženo stanje**. Srbske straže blokirajo cestni promet, rušijo železnice, kontrolirajo vsakogar. Tamkajšnji Srbi zahtevajo zase odcepitev od Hrvaške.

- Slovenijo so silno prizadele prvonovembrske poplave, **na političnem odru pa vlada zatišje**. Vlada se otepa predvsem z **gospodarskimi težavami**. Slovenci pa pridno kupujejo v Trstu in Gorici, zlasti pa na Koroškem.

- Po burnih razpravah je slovenska skupščina izvolila Antona **Drobniča** za novega slovenskega **javnega tožilca**. Imenovanju so najbolj nasprotovali ko-

munisti, češ da so pri njem odločali politični vidiki, ne pa strokovnost, neprimerno pa se jim je zdelo tudi to, da je bil Drobnič med vojno domobranec (ob vstopu k njim je bil star petnajst let).

(po KATOLIŠKEM GLASU, Gorica-Trst, 18. 10.—8. 11. 90).

KOMUNIZMA SE DOMA BOJIJO

Doma sedaj lahko govoriš vse, kar imaš na jeziku. Manjka pa ljudi, ki bi si to upali. Voliti je lažje, ker se to stori tajno. Javno izreči besedo za kakšno pravico glede vere ali javnega življenja, je težje in po mnenju mnogih še „neumestno“.

Svetoval bi našim ljudem, da bi v čim večjem številu prihajali domov in ostajali kolikor možno dolgo časa. V Sloveniji

(Dalje na 30. strani)

upor vsem drugim posameznikom in skupinam? Odkod si je vzela pravico, da likvidira v prvem letu revolucije več kot tisoč neoboroženih Slovencev samo zato, ker niso po njeni meri?

- **Pred kratkim se je na zborovanju borcev v Beli krajini glavni govornik hudoval nad ponatisom medvojnih Črnih bukev. Po pravici?**

Prav dobro ga razumem. Ta knjiga je glavna obtožnica proti organizatorjem revolucije. A če smo si edini v tem, da narodna sprava zahteva kar najbolj nepristranski prikaz medvojnega dogajanja, in če sprejememo Črne bukev kot zbirko nepristranskih podatkov, kar po mojem mnenju je, potem je govornikovo hudovanje neumestno.

- **Kaj naj bi ob enoletnem začetnem revolucijskem terorju storili Slovenci, ki revolucije zaradi njene nenravne vsebine in metod niso mogli sprejeti?**

Ta odgovor vam dolgujejo revolucionarji. Možnosti za demokratično usmerjene Slovence so bile tri: ali ustanoviti svoje partizane, ali se

pustiti revoluciji pobijati, ali pa se ji upreti z orožjem. Najmanj slaba bi bila prva možnost, vprašanje pa je, ali je bila uresničljiva. Izbrali so tretjo možnost, po orožje pa so šli k okupatorju. Ob tem je treba vedno znova povedati, da ne bi bilo ne vaških straž ne domobrancev, ko ne bi bila revolucija začela nad Slovenci izvajati terorja.

- **Tako prevrednotenje revolucije bo prizadelo mnoge, ki so v dobri veri z njo sodelovali, ker pač niso poznali njenih ciljev, mnogokrat tudi ne njenih metod.**

Naj najprej omenim tisoče tistih, živih in mrtvih, ki jih je petdeset let trajajoče in še vedno ponavljajoče se etiketiranje z narodnimi izdajalci nemalo prizadelo. Nihče se jih ne spomni, kot da to niso ljudje. Prizadelo jih je predvsem zato, ker je to čisto navadna laž. Svoj narod so imeli prav tako radi kot tisti, ki so revolucijo v dobri veri podpirali, neprimerno bolj pa kot tisti, ki so revolucijo kot revolucijo zavestno sprožili. Če so protirevolucionarji koga izdali, potem so izdali (samó) partijo oziroma njen načrt revolucije.

A pustimo zdaj te. Marsikdo od

tistih, ki so z revolucijo sodelovali, je že rekel, da ne bi bil tega nikdar storil, ko bi bil vedel, za kaj pri vsej stvari gre. Marsikdo od njih pa ne bo sposoben sprejeti nepristranske resnice o medvojnem dogajanju v Sloveniji — petdesetletna indoktrinacija je le zapustila svoje sledove.

- **Omenjate sramotilno nalepko „narodni izdajalec“, ki jo še sedaj nekateri poklanjajo protirevolucionarjem. Ali tega ni mogoče preprečiti?**

V demokraciji se je treba za sleherno lažno trditev zagovarjati pred sodiščem. In ta trditev je nedvomno takšna. Ko bo v Sloveniji toliko demokracije, da bo mogoče sklicati sodni senat nepristranskih sodnikov ali pa častno razsodišče, bo treba to storiti. Naj sodniki natančno in povsem nepristransko raziščejo in s čim večjo publiciteto objavijo objektivno resnico o medvojnem dogajanju in vsakemu krivcu — iz obeh taborov, če so taki — prisodijo pravično kazen. Kazen jim lahko potem odpustijo, če se jim zdi. Šele tako bo narod zvedel, kaj se je med vojno v Sloveniji zares dogajalo in kdo je koga izdal.

14. julija

Somašujem s kaplanom v prostijski cerkvi sv. Jurija na Slovenskem trgu.

Pri pisani vrsti sestavin zajtrka mi obstane oko na čebuli: spomnim se, da sem v deželi lūka.

Sedaj pa na božjo pot v 13 km oddaljeno romarsko cerkev na **Ptujski gori**. Cesta pelje mimo gojišča prašičev, ki s svojim duhom opozarjajo nase daleč naokoli.

Ptujska gora, po starem Črna gora. Gručasto naselje čepi na najvišjem vrhu podolžnega slemena goric, po katerem raste trta in sadno drevje. Cerkev je mogoče opaziti že iz daljave, saj se dviga visoko nad okolico.

Ko stopim vanjo, takoj opazim vitke slope in prepletena rebra, ki so tako rahla, da razumem ugotovitev strokovnjakov, da je ta cerkev v Sloveniji najpopolnejši gotski prostor. A mene nese naprej k mogočnemu glavnemu oltarju in k slovitemu kamnitemu reliefu Marije za-

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

vetnice s plaščem, katere fotografije sem tolikokrat občudoval, sedaj jo imam pa pred seboj. Sedem v prvo klop in opazujem obraze Marijinih varovancev na podobi.

Kako mogočna je Marija tako po velikosti kot po razprostrtem plašču in angelih, ki jo obdajajo. Njena moč kar diha s celotne podobe.

Tukaj ni težko moliti. Mnogo ljudi se zvrsti v mojem spominu, za vsakega poprosim Božjo Mater.

Žena, ki krasi oltarje, mi pove, da pride popoldne mariborski škof Kramberger blagoslovit avte, namenjene za misijone.

Odpeljem se na zadnje severovzhodne obronke Haloz. Rad bi obiskal **Ormož**.

Iz Ormoža je bil Ruda Jurčec, zanimiv in silno nadarjen mož, s katerim sva se v Argentini tolikokrat dobila k pogovoru. Zanimive stvari mi

Del ptujskega grajskega obzidja

je pripovedoval iz predvojnega in povojnega družbenega in kulturnega življenja v Sloveniji.

Zvestoba demokratskim in krščanskim načelom ga je prisilila v tujino, od koder je vedno sanjal o Sloveniji.

Vidim, da mi bo zmanjkalo časa, če naj bom nocoj v prekmurskih **Šalamencih**. Sredi poti se vrnem na Ptuj.

Na Ptuj srečujem precej vojakov — seveda, sobota je, pa imajo prosto. Sprehodim se ob Dravi, potem jo pa mahnem na grad, od koder je čudovit razgled po Ptujskem polju in kjer Bog roko ven moli, pod kostanji pa čaka vrsta miz in klopi na žejne duše. Natakarico vprašam, kako to, da so sinoči v tukajšnji krčmi do polnoči tako razgrajali, da se niti v mirni prostiji ni dalo spati.

Rotovž s prelepim baročnim pročeljem na Ptuj.

„Mladina,“ mi je odgovorila. „Take smo vzgojili!“

Čutil sem, da tudi njej ni takšna „vzgoja“ pri srcu, a denar ne smrdi, tudi krčmarju ne, ona je pa itak tu samo v službi in torej nima nobene besede.

V gradu je danes muzej, včasih je bilo pa marsikaj drugega — tudi kovnica denarja, kašča in vinska klet. Zmanjkuje mi časa, da bi si šel ogledat muzej — sicer pa upam, da nisem zadnjič v tem prijaznem mestu, ki je poleg vsega eno najstarejših v Sloveniji. Pogled na ravnino mi da ponovno razumeti, da je ta kraj naravno mostišče za Dravsko in Ptujsko polje, za Slovenske gorice in Haloze.

Izredno slikovite so ozke uličice z gradu v mesto, polne so starega navdiha. Tlakovane so s kamenjem, tudi obe steni ob poti sta iz kamna, poti same pa so zovinkane in rahlo napete.

Tako. Dovolj bo Ptuja, čeprav bi si prav lahko predstavljal svoje življenje v tem častitljivem mestu ob Dravi.

Pot me pelje najprej navzgor skoraj do avstrijske meje pri Gornji Radgoni, potem na desno do Murske Sobote, pa spet navzgor do Šalamecev.

Vozim se skozi sredo Slovenskih goric, saj se peljem skozi **Lenart**, ki velja za njih središče. Pot me vodi skozi **Benedikt**, v bližini leži **Negova** — kako bi se ne spomnil kandidata za predsednika Slovenije Krambergerja?

Videl sem ga v Ljubljani pri trimostovju. Opice Ančke takrat ni bilo z njim. Šel sem ga pozdravit.

„Sem urednik Naše luči. Večkrat ste mi iz severne Nemčije poslali izrezke iz tamkajšnjih časopisov, ki so poročali o vas. Nekoč sem nekaj o vas objavil.“

„A, vi ste v Klagenfurti?“

„Ne, nisem v Celovcu. Tam samo tiskajo Našo luč.“

„Ja, tisti članek mi je veliko koristil.“

Prijazen je bil ta naš ljudski modrijan. Veliko glasov je dobil pri predsedniških volitvah. Zamislil sem se ob tem o našem narodu.

V Gornji Radgoni se spomnim,

*Haloški prisojni
vinorodni bregovi
pri Zavrču.*

kako ji jo je Mura zagodla. V srednjem veku je bila Radgona enotno naselje, potem je pa prišlo Muri na misel, da je svoj tok prestavila in mestece razpolovila. Po prvi svetovni vojni so mednarodni močje potegnili mejo po Muri in tako naredili dve Radgoni. Kakor bi bral zgodbo o Butalcih.

Peljem se skozi kraj s tremi srčki, **Radence**, pa naprej čez Muro v **Mursko Soboto**, narodno, kulturno, cerkveno in gospodarsko središče Prekmurja. Kaj bolj se bom z njo seznanil prihodnje dni, sedaj pa moram na svoj cilj, v **Šalamece**.

Svojim očem ne morem verjeti, ko zagledam na vrhu električnega droga veliko gnezdo in v njem tri storklje.

V roke vzamem Planinov turistični vodnik Slovenije in brž poizvem glavno o krajih, v katerih se nahajam. Sem na Ravénskem. Ko bi se peljal proti zahodu, bi vstopil na

Dólsinsko, proti severu pa na Goričko.

Hitro preletim tudi zapis o prekmurskih posebnostih. To so lov, „ribičija“ na Muri, lončarstvo in plehtarstvo, zadnji plavajoči mlini na Muri, pustno „borovo gostúvanje“, svatbeno „panonsko gostúvanje“, krasitev pirhov „remenk“, spletanje venca iz klasja „dožnjeka“, bela narodna noša, „tkalečka“ in „šošarska“ polka, prekmurska gibanica, makova potica, krapci, ajdova pogacha, posebni rezanci, gibice-mlinci, ajdova kaša, sirova koruzna ali ajdova zlivanka, ajdove, kašnate ali kruhove klobase, meso v tunki, smetanova pljučka, smetanov hren, „bujta“ repa . . .

No, v dveh, treh dneh ne bo mogoče kaj prida vsega tega okusiti. Nekaj bo pa vseeno, saj je prekmurska gostoljubnost znana po vsej moji deželi.

on

bo še

*Prizor iz haloškega
Zavrča.*

ivan cankar

na klancu

roman

Stokanje in zdihovalje vetra se je spajalo z ječanjem bolnikov, ki so ležali v mrzlih izbah, odeti z žaklevino in starimi cunjami. Kdor je imel solde za žganje, je presedel ves dan v krčmi, ponoči pa je spal globoko spanje pijanca in ni čutil mraza.

„Izgubili se bodo in se bodo vrnili na klanec in bodo poginili na klancu, zato ker jim je bilo usojeno tako od začetka!“ je dejal čevljar.

Mati je čakala nanje in čakale so nanje gole stene, ki se je delal led na njih, da jih sprejmejo v poslednje zavetje, izgnance, ki prihajajo umirat.

Zunaj je bila zima, okna so se stresala v vetru, ki je prihajal od severa.

Oglasilo se je zunaj, potrkalo je na duri, prišla je Francka. Počasi kakor tat se je vračala v domačo izbo. Imela je na glavi klobuk, izpran in razcefran. Tudi obleka je bila gosposka, toda zamazana in posvaljkana, čevlji so bili raztrgani, na rokah je imela rokavice, toda prsti so gledali skozi. Večja je bila, a še bolj drobna kakor ob slovesu. Obraz je bil bel, prozoren, oči so gledale plaho, dvoje globokih strug so bile zarezele solze pod njimi.

Mati je šla kuhat kavo.

„Samo da si se vrnila, Francka. Vse bo dobro zdaj.“

Francka je pila kavo in je odgovorila počasi in mirno.

Francka se je poročila s krojačem Mihovom. Zaradi revščine se je po nekaj letih družina preselila v koč na klancu. Mihov se je zapil in ženo zasovražil. Odšel je na delo v svet in ni se več vrnil.

Tudi otroci so začeli odhajati: Tone učiti se za krojača, Lojze v šole, Francka služiti.

Mati Francka se je postarala. V hišo se je naselila revščina.

Lojze ni več študiral in se je izgubil. Tone se je vrnil bolan in naslednjo noč umrl.

Blížala se je zima, ki so se je na klancu bali, ker je v hiše prihajal mraz in se je na stenah delal led.

„Nisem se vrnila, mati! Prišla sem samo mimo in tako sem pogledala domov, kaj delate. Jutri pojdem v Ljubljano.“

Mati jo je prijala za roko.

„Nikamor ne pojdi, Francka! Ostani pri meni . . . strašno je zunaj v svetu . . . in mraz je in zima.“

„Moram, mati!“ je odgovorila Francka in je gledala na mizo.

„Kaj bi pri vas? Moram v službo.“

Ozrla se je naokoli, po mrzli, prazni izbi, na mater, ki je bila že vsa sključena, obraz preprežen s stoterimi gubami in gubicami, oči polslepe, tihe in boječe — in ustnice so se ji nategnile v jok kakor otroku, toda glasu ni bilo iz grla.

„Kod si hodila tako dolgo, Francka?“

„V Gorici sem bila in potem v Trstu, zdaj pojdem v Ljubljano. Nisem vam pisala, zato ker je bilo žalostno življenje. Prišla sem zdaj, ker sem mislila, da so oče doma . . . Ko sem bila v kuhinji in sem jokala, so prišli zadaj in so se me dotaknili na rami in so me nati-homa poklicali . . . Pred dvema mesecema je bilo in mesec je sijal v kuhinjo . . .“

Mati se je sklanjala blizu njej, da bi ji videla dobro v obraz, in bilo ji je, kakor da je videla ta obraz neke druge, v davni preteklosti.

Šinilo je mimo vse življenje — in ugledala je ta obraz na razpetem platnu. Samo obraz je bil in nekoli-

ko života, rok ni bilo. Na glavi širok slamnik, z rožami okrašen. Lepo pisana jopica, z zlatom tkana. Oči velike, radovedne, otroške in plašen smehljaj na ustnicah.

Kdaj se ji je to sanjalo, kje je to bilo?

Nekaj jo je zbolelo v srcu. Pozabljena in nerazumljiva rana je malo zaskalela, kakor da bi se je bil kdo prav nalahko dotaknil s prstom. Zaskalelo je samo za trenutek — sanje so hušknile mimo in so izginile, preden jih je razumela.

V svetilki ni bilo olja in tako sta sedeli brez luči. Iz hiše nasproti je padel skoz okno žarek svetlobe naravnost na Franckin obraz, ki je bil v tej svetlobi še bolj droben in bled. Na ušesih so se lesketali veliki uhani iz stekla.

„Kaj so ti storili zunaj, Francka, da si prišla domov tako bolna?“

Francka je pripovedovala dolgo v noč, ko sta ležali že na postelji, in materi se je zdelo, da se vrača davna preteklost, podoba za podobo, tako jasno vse in resnično, kakor se je godilo v tistih polpozabljenih časih, ki so se bili že spremenili v nejasne sanje.

Okna so se stresala v vetru, mesec je sijal zunaj. Čevljar se je vračal iz krčme in je prepeval.

— — —

Pozdravil jo je veselo in prijazno, kakor da bi jo bil poznal že oddavnaj. Na večer je bilo, spomladi v samotni utici, kjer je stalo na obeh straneh mlado, oprášeno drevje.

Postala je in se je prestrašila, srce pa ji je zatrepetalo od čudne radosti. Imela je takrat petnajst let in njen obraz je bil še ves otroški. Stala je pred njim in je gledala v tla. Lica so ji gorela.

On se je zasmejal in jo je pobožal.

„Kako ti je ime?“

„Francka.“

„Seveda, kako bi ti bilo drugače ime. Zakaj te ni bilo tako dolgo sem, Fanny? Čakal sem te, vedel sem, da prideš tod — pa večer za večerom in ni te bilo. Težko sem te čakal, Fanny!“

Smehljaj se je in njegove smehljajoče oči so sijale čudno —

sočutje je bilo v njih in ljubezen in vesela prešernost.

Mlad je bil in lep, gosposko je bil oblečen, imel je lepo zavihane brke in malo razmršene lase, ki so gledali izpod belega slamnika ter se vili po čelu v lepih kodrih.

„Tam zadaj je klop, Fanny. Nobenega človeka ni tam in temno je. Pojdi z mano, sediva malo tja!“

Prijel jo je za roko in šla sta in sta sedla na klop. Tam je bilo drevje bolj košato, kostanji so cveteli in če je zapihal veter, so padali na klop dišeči cvetovi.

Ko sta sedela, ji je položil desnico okoli vratu, z levico ji je vzdignil obraz in jo je poljubil na ustnice, tako da jo je vso spreletelo, ko je začutila na licih njegove brke.

„Glej, Fanny, čakal sem te in vedel sem natanko, da prideš. Samo čudno se mi je zdelo, da te tako dolgo ni bilo . . . A tvoje srce je polno usmiljenja in zato si prišla. Vedela si, da mi je spet težko pri srcu in da potrebujem tvoje ljubeznive tolažbe. In kakor si prihajala zmerom ob takih časih, tako sem čakal nate tudi zdaj . . . Kaj si počela tako dolgo, kod si hodila?“

Zasmejal se je in čakal odgovora in jo je poljubil.

„Moje življenje, Fanny, je bilo ves ta čas tako divje in neumno, da me je sram in da sem ves truden. Zadnji čas je bil, da si prišla. Že ves bolan sem bil in klical sem te neprestano . . . Glej, tako pridejo

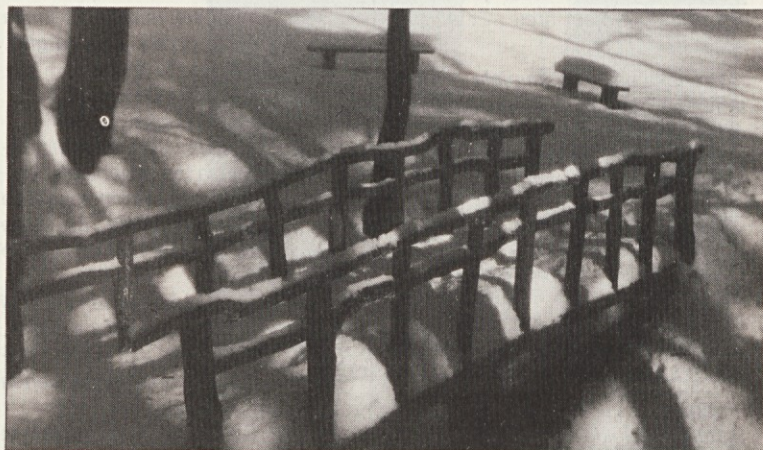
tiste ure, ko je človek greha in življenja sit in si zaželi malo samote, malo tihe in nedolžne ljubezni in tako drobnega, otroškega, plahlega obrazka, kakor je tvoj, Fanny! Tako si odpočije trudno srce in se pripravlja na nove grehe, zato da se potem spet vrača, kadar je trudno in bolno . . .“

Smejal se je in jo poljubil.

„Kako si otroška in lepa in neumna, o Fanny, kakor zmerom! Zdi se mi zdajle, da bi se nikoli ne naveličal tvojega obraza in tvojih oči . . . Ali prideš jutri, Fanny? Ali prideš vsak večer?“

Francka je prihajala vsak večer. Kostanji so šumeli in dišeči cvetovi so padali nanju.

„Nekoč, Fanny, sem bil na Dunaju in zabredel sem čisto v predmestje, tja kjer je zrak poln prahu in fabriškega dima. Tam so lepa dekleta, Francka, blede obraze imajo in velike bolne oči. Tam sem te srečal v mraku in prav tako fina in drobna si bila kakor zdaj in prav take oči si imela, morda si bila še mlajša. Nesla si v roki veliko škatlo — to ni bilo lepo — in stopala si hitro, ne da bi me videla, da bi te ne bil nagovoril. A nagovoril sem te, ker sem te bil takoj spoznal. Tudi ti si me spoznala in si se mi nasmejhnila. Prijetno sva živela takrat — vsak večer po dolgih predmestnih ulicah, jaz in ti, stopila sva v to vežo, v ono vežo in sva se poljubljala. Časih je šel kdo mimo — ali se

Grajsko dvorišče z vodnjakom in arkadami na Ptuj.

spominjaš? — in naju je čudno pogledal: „Kaj pa ta človek hodi s takim otrokom?“ Midva pa sva se smejala in sva stopila v vežo . . . Ali se spominjaš, kako si bila potem pri meni v ateljeju? Dal sem ti bil na glavo velik bel slamnik, z rožami okrašen, oblekla si si pisano bluzo, kratko belo krilo si imela in majhne, fine čizmi. Tako sem te slikal, ti pa si gledala zamišljeno z velikimi očmi, naravnost name si gledala in jaz sem videl ljubezen, ki je bila v tvojem srcu . . . Ali se spominjaš?”

Francka se je spominjala — vse to je bila resnica. Imela je na glavi širok bel slamnik, oblečena je bila v pisano bluzo, beli rokavi so segali komaj do komolcev. Govoril je z mehkim, ljubeznivim glasom in vse je bila resnica . . .

Šla je z njim po neznanih krajih, po neznanih ulicah. Prišla sta v veliko hišo, zmerom po stopnicah navzgor, in v veliko izbo, kjer je bil skoro ves strop iz stekla.

Tam ji je dal na glavo širok bel slamnik, oblekla si je pisano bluzo in belo krilo, ki je segalo samo do kolen.

On je sedel in jo je slikal. Ko je slikal, je spregovoril hipoma:

„Kako raskave roke imaš, Fanny!“

Skrila je roke in sram jo je bilo . . .

Prišel je mrak, sence so prihajale — in takrat je vztrepetala Francka, po životu jo je spreletel mrak.

Sklonil je bil glavo, gledal je nanjo s temnimi in hudobnimi očmi in obraz mu je bil ves spačen.

Vstal je, prihajal je bliže, Francka bi zakričala, a držalo jo je za grlo, oči so se širile od groze.

Ostal je sredi izbe.

„Zbogom, Francka . . . idi!“

Francka je šla, noge so se ji tresle, ko je hitela po stopnicah . . .

Doma ni zaspala, premetavala se je vso noč in je jokala. Ko se je bližal mrak, je šla k njemu in on jo je čakal . . .

Slika je ostala nedovršena, rok ni bilo. Samo obraz je gledal s platna, bel in fin obrazek, oči velike, plašne, padala je nanje lahna senca širokega slamnika . . .

Večeri so bili že dolgi in topli in vsak večer je hitela Francka v samotne ulice, kjer so šumeli kosta-

nji, in čakala je nanj in ni ga bilo. Oči so gledale strahoma po ulicah dol, skozi temo. Bližali so se koraki in so šli mimo. Prišel je samoten par, šepetalo je in se je izgubilo. Tiha, jasna južna noč je dihala naokoli, nebo je bilo polno zvezd . . .

Francka se je vračala, noge so ji bile težke in so se opotekale . . . Na oglu je postala, gledala je nazaj po ulici.

„Morda še pride, zamudil se je . . ., pride in kaj poreče, ko ne bo nikogar.“

Prestrašila se je in se je vrnila. A zdaj jo je bilo strah samote. Sence so se premikale pred njo, za njo. Slišala je šepetanje, prav blizu je slišala korake na pesku, a ko se je ozrla, ni bilo nikogar.

„Pridi! Kaj sem ti storila, da odlašáš?“ —

Nekdo se je zasmeljal od daleč, prihajalo je bliže. Francka je trepetala in se je skrila za kostanj. Pijanec se je vračal iz krčme, opotekal se je in je govoril sam s seboj.

„Kaj sem ti storila? Pridi!“

V tistih dolgih večerih so ji lica upadla in oči so bile vse objokane . . .

O mraku je bilo in prišel je mimo po cesti, ki je bila vsa polna ljudi. Šel je z lepo damo in smejala sta se in sta govorila veselo.

Francka je stala čisto blizu na pragu in skoro se je dotaknil s komolcem. Hotela ga je poklicati, a samo hripav glas je prišel iz grla. Ozrl se je, pogledal ji je naravnost v obraz, tako mirno, kakor da bi je nikoli ne bil videl. Šla sta dalje in sta se smejala in razgovarjala, izgubila sta se med ljudmi . . .

Srečala ga je vdrugič, ko je šel po cesti sam. Šel je hitro in je gledal v tla. Njegov obraz se je bil spremenil, iz oči je sijal hudoben ogenj.

Francka je tekla za njim, prijala ga je za roko.

„Zakaj te ni bilo . . ., čakala sem te tako dolgo, vsak večer . . .“

Postal je in je pogledal nanjo. Stala je pred njim majhna in siromašna, obraz suh, objokan.

„Kdo si? Ne poznam te!“

Okrenil se je in je šel mirno dalje . . .

Francka je čakala in ga je iskala. Vedela je, da se ne more vse tako strašno končati. Samo šali se z njeno otroško ljubeznijo, toda vrne se in takrat se bosta smejala in poljubovala kakor prej. A čemu odlaša tako dolgo, ko so večeri tako lepi in topli? . . .

Šla je k njemu, atelje je bil zaklenjen. Stari, čemerni hišnik ji je povedal, da je gospod odpotoval in da se ne vrne več.

Tisti dan je Francka odpovedala službo in se je napotila v Trst, da bi ga poiskala. Naravnost v Trst se je napotila, kakor da bi ji bil kdo pokazal s prstom ravno cesto.

„Tja pojdi, Francka, saj se še pozna jo v prahu njegove stopinje.“

V Trstu je hodila dva dni lačna in trudna po ulicah, nato je dobila službo. Vedela je, da je blizu — bilo ji je, kakor da sliši iz mestnega šuma njegov glas, časih je celo hušknilo mimo kakor njegov obraz, njegove oči . . .

„Ne izpustim ga, kadar pride mimo,“ si je mislila. „Primem ga za roko in pojdem z njim. Prosila ga bom tako dolgo, da se bo usmili, da se bo zasmejal in rekel: ‚Saj je bila vse samo šala — kako si neumna, Francka, čemu si se jokala?‘ In potem se bodo vrnili tisti lepi večeri, vse tisto lepo življenje se bo vrnilo!“

Srečala ga je tretji dan o mraku na poti, ki se vije iz mesta proti holmu. In prijela ga je za roko in ga ni izpustila.

Nasmehnil se je in njegov nasmeh je bil oduren. Francka se je tresla, a držala ga je za roko in je prosila z očmi usmiljenja.

„Glej, Francka, čemu hodiš za mano? To je bilo spomladi, a zdaj je že pozno poletje in skoro pride jesen in zima. Ne zameri mi, Francka, in pozabi name do pomladi. Spomladi se vrnem.“

Nasmejal se je z nasmehom, ki je bil sočuten in porogljiv.

„Spomladi se vrnem, Francka, ko bom spet malo truden. A do tedaj ne misli name, Francka, in z bogom!“

Šel je dalje po poti, ki se vije iz mesta po holmu, in Francka je stala in gledala za njim. Sama ni

vedela, kako je izpustila njegovo roko, zakaj ni tekla za njim in ga ni klicala. Stala je ukovana, kakor da bi jo bil pričaral.

Šele ko se je zgubil za ovinkom, so se premaknile tudi njene noge in vrnila se je v mesto počasi in tako trudna, kakor da bi bila prehodila ves dan in vso noč . . .

Na jesen je začutila, da je mesto prazno. Nič več ni slišala iz mestnega šuma njegovega glasu. Če se je ozirala po obrazih, so bili vsi tuji in nikoli ni hušknilo mimo kakor njegov obraz, njegove oči. Napravila se je na pot.

Po dolgem romanju je prišla pozno na jesen v trg, ki je bil tri ure hoda od doma. Dobila je službo pri gostilničarju in ostala je tam do zime.

Vedela je, da je blizu, in iskala ga je. Šla je prek mostu v samotni kraj, kjer so bile visoke skale vse-naokrog. V ozki dolini je tekla pod vrbami tiha zelena voda, blizu brega se je sredi vrtov dvigalo belo

poslopje z visokim zidom naokoli, tako da je bilo trdnjavi podobno. Nasproti je stala nizka, dolga, polzaprtá hiša, vsa okna so bila zaprtá in tesno zagrnjena, vrata so bila zaklenjena. Prišla je zvečer, tresla se je od strahu in od veselega pričakovanja. Čutila je, da je blizu.

Prišel je mimo razcapan človek, s topim, vse poraščenim obrazom. Pogledal jo je zelo pazljivo in je stopil prednjo.

„Kaj pa ti tod, Francka?“

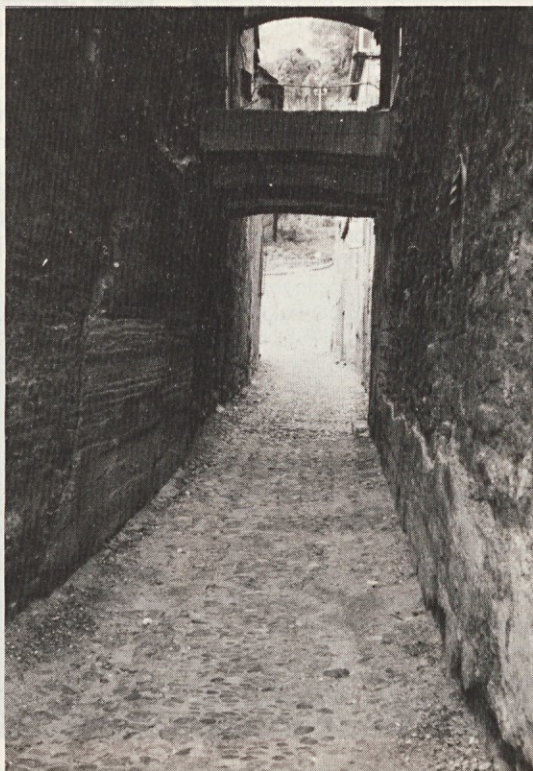
Stopila je korak nazaj in je hotela mimo.

„No, nič se me ne boj, saj sva stara znanca, kaj me ne poznaš več?“

Govoril je jecljaje, s tenkim glasom in mežikal je z očmi.

„Saj sva služila skupaj, celo leto, še dalj, koliko pa je že tega? Dolgo je že tega, dvajset, trideset let! Ti se nisi nič spremenila, jaz pa sem se postaral . . . Ali veš, da je gospa umrla?“

bo še

Stara kamnita pot na ptujski grad.

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Misijonski dan, ki smo ga obhajali v Bedfordu v soboto, dne 27. oktobra, ga pričeli s sveto mašo za vse misijonske dobrotnike ter ga nadaljevali z misijonske tombolo in srečolovom, je kar lepo uspel. Precejšnje število naših rojakov in njihovih angleških prijateljev in znancev je prišlo iz Bedforda in oddaljenih krajev: Coventrija, Nuneatona, Chapel Enda, Birminghama itd. Presenetili so posebno rojaki, ki so prišli iz oddaljenega Rothwella pri Leedsu. V župnijski dvorani so se prisotni ob tomboli in srečolovu tako razživeli, da so si podali roke in sklenili krog za „Mi se imamo radi...“. Razšli so se z željo in trdno voljo, da se čez leto dni zopet srečajo — kar jih je prijateljev slovenskih misijonov na britanskem otoku.

Naša Gabrijela, ki je s svojo družino že 30 let duša vsakoletnega slovenskega misijonskega dne v Bedfordu, želi objaviti rezultat misijonske tombole, srečolova in prostovoljnih prispevkov. Skupno se je to pot za misijone nabralo 371 funtov. Od tega je od tombole

Pokojna Polonca Brumen
1895—1989

in srečolova 121 funtov, ostalo je od prostovoljnih prispevkov, ki so jih Gabrijeli poslali ali izročili sledeči misijonski dobrotniki: Nada Sekolec 25, Anica Kranjc 50, Jože Šabec 30, Grčar in T. Žle 30, Bruna Lavrič 10, Marcela Klemenčič 10, Ivana Zajc 10, Alojz Slana 10, Franc Vučina 10, N. N. 10, Filip Vidmar 10, Janez Prevč 20, Marija Grkman 5, Jaka Kenk 5, Maks Kešpert 5, N. N. 10 funtov.

Vsem dobrotnikom naj dobri Bog obilno povrne!

Spominsko mašo za pokojno Apolonijo Brumen smo obhajali v kapeli našega doma v Londonu v soboto, dne 6. oktobra, ob štirih popoldne. K maši se je zbralo poleg njenih ožjih prijateljev še nekaj drugih rojakov iz Londona.

Fantje pri
„londonski
solati“.

Pokojna Polonca je bila rojena leta 1895 v Nabrežini pri Trstu. Dočakala je visoko starost 94 let, čeprav je imela težko in preizkušano življenje. V mladosti je bila učiteljica, kasneje pa je bila v Ljubljani v službi kot višja državna uradnica (višji železniški kontrolor). Ob komunistični zasedbi naše dežele leta 1945 je odšla Polonca skupaj z drugimi begunci najprej v Avstrijo, kjer je bila do leta 1947 v begunskem taborišču v Spittalu, nakar je odšla v Anglijo. Kljub visoki izobrazbi in obvladanju več tujih jezikov, vključno angleščine, je kot toliko drugih slovenskih izobražencev med begunci morala opravljati le nižje vrste zaposlitev. Trdo je garala vse do 70. leta starosti — živela je bolj osamljena po raznih krajih Anglije. Njen zadnji dom je bil v bolnišnici v St. Albansu. Od tam je tudi odšla v večnost decembra 1989. Naj se v Bogu spočije in najde večno srečo med izvoljenimi!

avstrija

LINZ

Dr. Vinko Potočnik iz Maribora — univerzitetni docent — v Ljubljani je bil g. Vinko Potočnik imenovan za univerzitetnega docenta. G. Potočnik je bil v letu 1998-1990 tudi naš dušni pastir, zato smo tudi mi ponosni na to imenovanje in mu na tej poti želimo veliko uspeha, božjega blagoslova in mu iskreno čestitamo!

Viktor Kerec 60-letnik. — Viktor

Kerec je praznoval v nedeljo, 21. oktobra 1990, svoj 60. rojstni dan. G. Kerec je že od leta 1957 redni obiskovalec slovenske maše, v taborišču Asten, Wegscheid in sedaj v Linzu. Četudi je oddaljen od cerkve 20 km, mu nikdar ni težko, naj si bo pozimi ali pa poleti, priti k slovenski maši in to z vso družino! Je tudi vodilni član cerkvenega odbora in povsod in vsakomur pripravljen pomagati. Za njegov praznik so nam pripravile žena Gizela in hčerki Marijanca in Majda slovesno kosilo za vse v našem centru. Bilo je vsega na razpolago, od najboljših peciv, šunke do raznih dobrot. Dva dni za njim je pa praznovala rojstni dan tudi njegova hčerka Marijanca. Obema iz srca čestitamo in želimo še mnoga leta v zdravju in veselju med nami! Istočasno pa je praznoval tudi g. Vinko Dvoršak rojstni dan. Želimo tudi njemu vse najboljših! Za pijačo nam je prinesel g. Kerec dobro domačo kapljico, ostalo pijačo pa sta nam plačala Viktor in Vinko. Vsej družini Kerec in Vinku srčna hvala!

4. novembra je obhajala 70-letnico ga. Silva Joun. Ona sodeluje že čez 25 let pri našem pevskem zboru. Dolga leta je čistila naš center in to brez vsakega plačila, sedaj pa vedno dela kot kuharica v našem centru.

V klubu nam je vsem postregla z dunajskimi rezki in vsem, kar k temu spada. Celu kave in torte je bilo dosti na razpolago. Mož Leon je pa plačal vso pijačo. Slovenska skupnost ji je podarila košaro, pevci pa tudi nekaj malega za spomin in v zahvalo. Največje veselje so ji pa naredili otroci, ki so ji kupili novo slovensko narodno nošo. Pri tem daru se pa moramo najlepše zahvaliti Kristini Schweighofer, ki je naredila narodno nošo v treh dneh! Seveda lepa hvala ge. Silvii kakor tudi g. Leonu in otrokom. Poudariti pa moramo, da smo za narodno nošo tudi mi hvaležni, ker se je s tem število povečalo na 14 narodnih noš v Linzu. Vsem naj za vse Bog plača!

Red sv. maš v Linzu je naslednji: Maše so vse nedelje in zapovedane praznike ob 9.30 uri, razen zadnjo nedeljo v mesecu, ker mora biti duhovnik na razpolago v župniji Haid, kjer mu dajejo tudi stanovanje.

V bolnišnici je že nekaj časa naš

Ga. Silva Joun
z družino

rojak Danilo Hrastelj (sin nepozabnega pokojnega slovenskega dobrotnika Jakoba Hrastlja). Ima hude bolečine v nogah in mora te dni ponovno na operacijo. Želimo mu skorajšnje okrevanje!

PREDARLSKA

Zlata poroka Rögerjevih: Konec avgusta sta obhajala v krogu najbližjih prijateljev zlato poroko g. dr. Anton Röger in žena Marija. Njuna želja je bila: zahvaliti se Bogu tam, kjer sta prvič obljubila zvestobo drug drugemu. Zaradi bolezni pa sta morala to misel in željo opustiti.

Ker sta neločljivo povezana z našo slovensko skupnostjo, smo želeli, da bi jo „ponovila“ med nami. Bila

sta z dušo in telesom v službi ne samo Slovencev, ampak vseh, ki so se zatekli k njima.

Drugo soboto v oktobru smo se zbrali v lepem številu v Altachu in se z mašo Bogu zahvalili za vse delo, ki sta ga naredila za zdomce in izseljenke. To je bila zahvalna daritev za vse, kar nam je Bog dal po njunem nesebičnem delu in ljubezni v tem času, odkar smo v tujini.

Pred mašo je bil blagoslov sveče, ki je s podobo Triglava in slovenske zastave povezala nas in slavljence z domovino. Pri nagovoru smo se spomnili

Rojstni dan g. Viktorja Kereca v našem centru. V sredini levo g. Počivavšek.

Zlatoporočenca g. dr. Anton Röger
in žena ga. Marija.

njune življenjske poti in dela, ki je bilo razpeto med prvo domovino Slovenijo in drugo Predarlško. Kot toliko drugih Slovencev sta morala tudi onadva zapustiti domovino in si poiskati kruh v tujini. Zahvalili smo se jima za delo na prosvetnem, kulturnem, šolskem in verskem področju za vsa leta nazaj. Bila sta steber slovenstva v tem kraju Avstrije.

Zato je na koncu maše mogočno zadonela iz vseh grl pesem: Tebe, Boga, hvalimo . . .

Po maši smo bili povabljeni vsi v gostilno, kjer sta slavljenca poskrbela za pijačo. Zbor je najprej zapel Zravljič; eden izmed otrok je zlatoporočencema čestital k jubileju, dekle se je pa zahvalilo za skrb pri organizaciji slovenske šole. Sledil je še venček narodnih in zahvala g. Ferlija v imenu vseh Slovencev za delo in požrtvovalnost in jima zaželel še lepo in dolgo bivanje med nami.

G. dr. Röger se je zahvalil vsem za ta lep in nepozaben večer. Spominjal se je časov, ko je še mladostno delal in vodil našo slovensko skupnost in se ji z vsem srcem posvečal. Sedaj pa, ko je bolj priklenjen na posteljo, pa je združen z nami v molitvi in žrtvi. Tudi iz tega klije in poganja nova rast.

Pridne gospodinje pa so poskrbele za pecivo in narezek, da nismo bili lačni. Tudi tem gre vsa zahvala.

Obema slavljenčema kličemo še na mnoga leta in Bog naj ju blagoslavlja! Slovenci s Predarlškega

belgija

LIMBURG-LIÈGE

XXX. SLOVENSKI DAN V BELGIJI

V soboto, 13. okt., je Slomšek iz Limburga v sodelovanju z mnogimi sodelavci slavil XXX. Slovenski dan.

Ob 16. uri smo se zbrali k službi božji, katero je vodil g. Janez Rihar, vodja Katoliškega središča Slovencev po svetu, v sodelovanju z g. Stankom Kavaljarjem, g. Kazimirom Gabercem, g. Stankom Ferenčakom in krajevnim slovenskim duhovnikom. Slomškov zbor je službo božjo oplešal s pesmijo.

V uvodnem nagovoru je Vinko Žakelj pozdravil g. ministra dr. Janeza Dularja, g. Janeza Riharja in goste, ki so prihiteli iz vseh krajev Belgije in sosednih držav.

Posebno zahvalo je izrekel Slomšku in Zvonu, ki že desetletja ugledno opravljata službo ambasadorja naše pevske kulture in človeške solidarnosti.

Zahvalil se je učiteljicam in učiteljem, ki skušajo našo mladino seznaniti z našimi koreninami.

Izrekel je zahvalo številnim sodelavcem in sodelavkam, ki že leta veliko moči in časa posvečajo naši skupnosti v pripravi, pospravah, kuhinji in postrežbi itd.

G. Janez Rihar je prinesel pozdrave naših škofov in nam v svojem nagovoru navedel nekaj misli, kako naj kot kristjani in Slovenci gremo skozi velike čase.

V kulturnem programu so naši najmlajši iz Biba šole pod vodstvom ge. Anice Kos-Varzsak in g. Poldeta Cverleta nastopili s pesmijo, deklamacijo, plesom in muziko. Lepo so se odrezali.

Sledil je Slomšek v mešanem in moškem zboru pod vodstvom g. Vilija Roglja. Predstavil je niz narodnih in mešanih pesmi. Slomškov zbor je kot francosko vino, ki z leti postaja vedno bolj plemenito in žlahtno. Tako ima tudi Slomšek vedno bolj popolne načine pevskega izražanja.

Tudi Zvon iz Holandije, ki ga strokovno na višku vodi g. Toni Kropivšek, je stari in zvesti sodelavec na naših Slovenskih dnevih. Neverjetno kljubuje zobu časa, saj je slavil že biserni jubilej, a je danes močnejši in lepši, kot je bil pred 30 leti.

Dvojezično napovedovalsko službo je dobro opravljal predsednik g. Stani Revinšek, ki je izročil diplome častnega članstva društva Slomšek rojakoma Alojzu Korelcu in Ivanu Mraku ter domačinu Janu Kolbacherju za njihovo zaslužno sodelovanje v naši skupnosti.

G. Polde Cverle pa je kot tajnik Sveta slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi in v dogovoru s katoliškimi organizacijami v Belgiji, Holandiji, Parizu in Stuttgartu, g. Vinku Žaklju izročil diplomo s častnim naslovom „OČE GAMSOV“, „ker nam v svojih slikah prikazuje lepote alpskega sveta in nas opozarja na naše poslanstvo na Sv. Višarjah“. Predsednik g. Revinšek je ob

Naši najmanjši iz Biba šole so se lepo odrezali.

Slovenci v Belgiji so lepo napolnili dvorano, kjer je „Slomšek“ slavlil 30-letnico obstoja. Med častnimi gosti vidimo v sredini g. dr. Janeza Dularja iz Ljubljane, ministra za Slovence po svetu. — V narodnih nošah na sliki so plesalke hrvaške župnije, ki čakajo na svoj nastop in budno spremljajo ples na odru slovenskih fantov in deklet. Med obema župnijama je dolgoletno sodelovanje ob prireditvah, kar si mnogi lahko vzamejo za vzor.

Foto: Casar, Stuttgart

tej priložnosti v imenu društva izročil 10.000 frankov v sklad za Dom srečanja na Sv. Višarjah. Vinko Žakelj se je zahvalil za diplomu in ček ter povabil občinstvo, naj čim prej in čim več daruje za Dom srečanja na Višarjah, za katerega moramo do konca leta plačati s prepisom vred okrog 260 milijonov lir.

Na vrsti je bila Slovenska folklorna plesna skupina z Nizozemskega, ki jo že dolga leta vodita ga. Mici Čebin-Michon in g. Slavko Strman. Predstavila nam je vrsto slovenskih in makedonskih plesov. Tudi ta skupina ima že dolgo zgodovino za seboj, a ji ne

zmanjkuje sape. Čudovito lepo je prikazala ples iz različnih pokrajin. Zasluži priznanje in zahvalo nas vseh.

Pa še ni konec. Spet smo imeli srečo v naši sredi pozdraviti hrvatsko folklorno skupino iz Liège. Pripeljali so jih hrvatski župnik g. Drago Rogina in častite sestre. V hipu so tudi Hrvatje z živo in uglajeno ritmiko in slikovitimi nošami navdušili dvorano. Lepo so obogatili naš program. Hvala jim!

S tem smo končali verski in kulturni del našega večera, ki je bil po mnenju vseh, tudi tujih gostov, odličen.

Skozi desetletja so Slovenski dnevi v Belgiji bili odmevna manifestacija slovenske kulturnosti, pevnosti, solidnosti, osveščenosti, zavzetosti in politične zrelosti. Na te vrednote nas je

opozarjal v svojem nagovoru tudi g. minister dr. Janez Dular, ki nam je izročil pozdrave domovine in njene demokratično izvoljene vlade.

Po naši zamisli je bil XXX. Slovenski dan simbol slovenske pomladi, kjer so prišli do izraza ZVESTOBA našim koreninam in razumevanje sodobne problematike. Vrednote kot so Resnica, Pravica in Svoboda, na katere smo skozi desetletja do utrujenosti opozarjali, dobivajo slednjič bolj stvarno obliko.

Vendar je pred nami še ogromno dela. Zavedajoč se, da se „zaman trudijo zidarji, če Gospod ne zida hiše“, smo se na naš jubilej skozi ves teden ob večerih skupno pripravljali z molitvijo in premišljanjem.

Za prihodnost imamo lepe načrte. A potrebujemo veliko zavzetih in zanesljivih sodelavcev. Zato pa to poročilo zaključujemo s prošnjo, ki je bila v dvorani ob naši slovesnosti na vidnem mestu narisana z velikimi črkami:

„Gospod, pošlji nam mož in žena, mož in žena duha, srca, značaja in dejanj!“

Iskrena zahvala g. ministru dr. Dularju, g. Janezu Riharju in vsem, ki so sodelovali na katerikoli način.

Novo ognjišče: V Eisdenu je gđc. Renata Pirc, bivša članica Vesele mladine, sklenila zakonsko zvezo z g. Jacquesom Jakenom. Iskreno čestitamo in voščimo vso srečo.

Smrt pridnega delavca: V Vottemu

Slomškov zbor je kot francosko vino, ki z leti postaja vedno bolj žlahtno.

Minister dr. Janez Dular z nekaterimi vodilnimi slovenskimi osebnostmi iz Eisdena in Pariza.

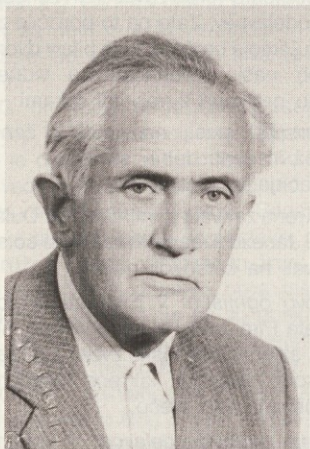
so se naši rojaki poslovili od g. Janeza Goloba, ki se je pred 59 leti rodil v Šentjerneju. Pred dobrimi 30 leti je prišel v Belgijo iz avstrijskega begunskega taborišča. Bil je prijeten fant, dober pevec. V rudniku si je nakopal 100 % silikozo. Kot priden in pošten delavec je bil sodelavec Boga stvarnika pri spopolnjevanju stvarstva. Rad je prihajal na naše prireditve.

Naj počiva v miru. Ženi, ge. Idi, roj. Udovč, in sinu, g. Janezu, izrekamo krščansko sožalje.

francija

Gospod Jože Flis je odšel v Očetovo hišo v nebeški domovini

Ko je 12. septembra g. Flis odhajal v bolnico, ni slutil, da se v življenju

poslavlja od Doma, ki ga je toliko ljubil. Sam je namreč želel, da bi po bolnici šel vsaj za nekaj časa v kako hišo na okrevanje, kjer bi imel na razpolago to, kar delno nepokreten bolnik nujno potrebuje.

Bog je odločil drugače.

G. Flis je umrl v bolnici Notre-Dame-de-Bon-Secours v ponedeljek, 22. oktobra, ob devetih zvečer. Zadnje tedne je vidno hujšal, pa še vedno upal in se do zadnjega zanimal za življenje v Domu. Veliko je trpel, le zadnja dva dni ni bil več pri zavesti.

V soboto, 27. oktobra, je bila pogrebna maša s pogrebnim obredom v naši cerkvi v Chatillonu. Pogrebno mašo je vodil pariški pomožni škof mgr. Frikart, somaševalo pa je osem slovenskih duhovnikov: prelat Čretnik, gg. Česnik, Dejak, Kamin, Kavalar, p. Martin Kmetec, Pavalec, Žakelj in mgr. Ilc iz Belgije, ter dva hrvaška duhovnika, štirje francoski, med njimi zastopnik manterškega škofa, in švicarski duhovnik v Parizu. Med mašo je škof Frikart toplo govoril o pokojnem Jožetu, ki se je odzval božjemu klicu in bil marca 1944 posvečen v duhovnika v Ljubljani. Leta 1945 je izbral pot svobode v svet. Bil je najprej eno leto v sanatoriju v Italiji, nato pa oznanjal Kristusovo blagovest v Španiji in med slovenskimi študenti v Barceloni (1946—56), potem med svojimi rojaki v Franciji (1956—62), nato med slovenskimi izseljenci na Švedskem (1962—72), pa zopet med svojimi v Franciji, kjer je zopet služil najrevnejšim in najpotrebnejšim ter si pridobil velike zasluge, da smo dobili Slovenci svoj Dom v Chatillonu. Budno je spremljal dogodke po

svetu in doma in ko se v Sloveniji vrstijo dogodki, ki dajejo resno upanje, da je 45-letna zima končana, je odšel v večnost, za kjer so, tako je poudaril škof, svojska merila ljubezni, molitve in božjega usmiljenja, za kar smo prosili vso mašo, ki je predvsem zahvala za vse prejete milosti.

G. Flis je imel kot duhovnik naše ljude res rad, saj se je zanje razdal brez mere, bodisi za begunce, bodisi za bolnike, skratka za vse, ki so v tujini potrebovali prijateljske in vzpodbudne besede, potrebovali nasveta ali pa duhovne ali materialne pomoči. Ljudje so to čutili in to ob pogrebu s svojo številno udeležbo in darovi pokazali. Prišli so od blizu in od daleč.

Prelat Čretnik, ki je zgubil dolgoletnega in res zvestega sodelavca in prijatelja, se je zahvalil vsem, ki so g. Flisa obiskovali v bolnici in ga spremljali na njegovi poti k odločilnemu srečanju z Bogom. Zahvalil se je vsem, ki so te dni pomagali in bodo pomagali v Domu. Povedal je, da bo pokojni — kakor je sam želel — pokopan v svoji domači župniji v Poljčanah v Sloveniji in da bo iz praktičnih razlogov upepeljen, ker je tako lažje dobiti vsa potrebna dovoljenja za prevoz. Razložil je tudi, da je Cerkev prepovedovala in preprečuje upepeljevanje, kadar je to izraz nevere v vstajenje; kadar pa tega ni, Cerkev prepusti odločitev svojcem in okoliščinam, ki narekajo tako ali drugačno odločitev.

Pogreb je bilo treba organizirati tako, da so ljudje, med njimi tudi duhovniki, najlažje prišli. To je bilo možno samo v soboto. Ker pogrebni zavodi, ki jih je nemogoče obiti, v soboto in v nedeljo ne delajo, so krsto s truplom pripeljali v Chatillon že v petek popoldne in jo odpeljali v ponedeljek dopoldne. Tako smo imeli že v petek zvečer mašo in bedenje. In še v nedeljo, ko je krsta ležala v dvorani, smo se po nedeljski maši še enkrat poslovili od g. Flisa. Redko oko se ni zasolilo, ko smo po molitvah in po cerkvenih pesmih zapeli še Glejte, že sonce zahaja in Gozdíč je že zelen.

Mnogi, ki na pogreb niso mogli priti, so po telefonu ali pismeno izrazili svoje sožalje. Vsem in vsakemu prav lepa hvala.

„Vam ter vsej pariški in francoski slovenski skupnosti izrekam svoje soža-

lje. Danes sem zanj opravil sveto mašo, s katero sem se mu zahvalil za vse dobro, ki ga je storil različnim ljudem, s katerimi se je kot plemenit človek in katoliški duhovnik srečeval. Naj mu bo Bog večna in pravična nagrada!" (škof Metod Pirihi) "Z Vami in z vsemi v Vaši fari delimo bolečino slovesa. Pridružujemo se Vam v molitvi za pokoj duše pokojnega g. Flisa. Naj mu bo Vsemogočni Bog milostljiv sodnik in bogat plačnik." — "Ob smrti g. Flisa Vam in vsem rojakom v Franciji izrekamo iskreno sožalje". (Družina Ž. iz Ljutomer) — "Z g. Flisom sva izgubila dobrega prijatelja, ki je bil vedno tu, kadar sva ga potrebovala ob težki bolezni moža." (Z. J. O.) — "Ženi in meni je zelo žal za g. Flisa. Njegovo duhovnost, smisel za humor in požrtvovalnost smo zelo cenili." (M. M. S.) — "J'ai bien connu son dévouement. Aussi, je me doute de la perte que cela représente pour vous et pour ses amis slovénes. Dieu saura le récompenser de sa fidélité et sa charité." (N. S.)

Najlepše se bomo oddolžili spominu g. Flisa:

— če bomo v molitvi združeni z njim,

— če bomo zvesti Kristusu in njegovi Cerkvi, kakor je bil on zvest v svojem življenju in v svojem oznanjevanju,

— če bomo skrbeli za naš Dom, za katerega se je vztrajno boril in zanj veliko žrtvoval,

— če se bomo potrudili, da bo naša skupnost živa in dejavna, v verskem in narodnem oziru.

Z odhodom g. Flisa v Očetovo hišo v večni domovini je nastala velika vrzel v pariški župniji in na našem celotnem področju v Franciji. Bog daj, da bi bilo to sedaj bistveno vprašanje primerno in pravočasno rešeno!

Jože!

Kot smo slišali v berilu pri Tvoji pogrebni maši (Fil 30, 20—21), si na svojem življenjskem romanju skozi razne dežele vedno mislil na našo pravo domovino.

Kot smo slišali pri evangeliju (Mt 15, 31—40), si Kristusa odkrival v svojih bratih in sestrah.

Ob Kristusu, našem Odrešeniku, uživaj v nebeški domovini večno srečo, s svojimi molitvami pa spremljaj naše delo!

pnč

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije Deteta Jezusa v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Miklavževanje bo v nedeljo, 2. decembra, po maši v Slovenskem domu.

Na sveti večer, 24. decembra, bo polnočnica ob desetih zvečer, priložnost za zakrament sprave od devetih naprej, na božič in novo leto maša ob petih popoldne.

Na silvestrovo bo zahvalna maša ob osmih zvečer, nato v dvorani silvestrovanje, ki ga pripravlja Društvo Slovencev.

Obisk slovenskega ministra v Parizu. — 11. in 12. oktobra je bil na obisku v Parizu dr. Janez Dular, ki je pri slovenski vladi zadolžen za Slovence po svetu (in za narodne manjšine v Sloveniji). V petek dopoldne se je v spremstvu prelata Čretnika in dr. Janeza Zorca sestal z rektorjem Katoliškega inštituta v Parizu, kjer je bil govor o možnostih sodelovanja med Inštitutom in Slovenijo. Zatem se je sestal s časnikarji k pogovoru o položaju v Sloveniji. Popoldne se je v Slovenskem domu srečal najprej z zastopniki raznih slovenskih društev v Franciji, zvečer pa je v dvorani govoril o položaju v Sloveniji in o problemih, ki se postavljajo sedanji vladi, nato pa je odgovarjal na vprašanja, ki so mu bila postavljena. Čeprav je bil obisk kratek in na hitro pripravljen, je vendar zastopniku nove vlade omogočil osebni stik z našimi izseljenci in pogled v problematiko slovenskih izseljencev, kateri bo nova vlada morala prisluhniti, če hoče vzpostaviti normalne stike in zupanje med Slovenijo in rojaki po svetu.

GRENOBLE (Isère)

26. septembra je umrl inž. Louis Gorjup, star 89 let. Pokojni je bil v Franciji od leta 1936 in je v Grenoblu imel svoj laboratorij. Bil je zvest bralec Naše luči. Hčerki Edith in sinu Pierre naše sožalje.

PAS-DE-CALAIS in NORD

December je mesec najlepših družinskih praznikov. 4. decembra, na god sv. Barbare, je praznik naših rudarjev. Po maši za žive in umrle člane

društva sv. Barbare bo zakuska v župnišču.

Miklavževanje bo v nedeljo, 9. decembra, v župnijski dvorani ob 16. uri. Vsi najlepše vabljeni.

Polnočnice bodo po tradicionalnem urniku. Duhovne obnove z mašami bodo po sledečem redu:

Tourcoing: 2. decembra, ob 16.30; Vendin-le-Vieil: 15. decembra, ob 17. uri; Carnières, Cambrai: 22. decembra, ob 19. uri; Croisilles: 23. decembra, ob 16. uri. Vsi rojaki toplo vabljeni!

Zakrament sv. krsta sta sprejela: David Stanislav Vasseur in Sonija Renuy.

Zakrament sv. zakona sta si dala Pascal Vasseur in Ana Podlewski. Naj ju spremlja božji blagoslov!

20. junija nas je *nenadoma zapustil* g. Jože Lahajnar, primorski rojak iz Gregorčičevega gorskega raja. Skrben oče in izredno dober vrtnar naj se odpočije v tuji zemlji od svojega truda.

6. junija nas je po krajši bolezni *nenadoma zapustil* g. Franc Vertovšek v okrevališču v Liévinu. Izredno skrben delavec in uradnik je delal 47 let pri podjetju R.C.F.C. v Lensu. Dobra žena, otroci in vnuki so izgubili moža in očeta. Pogrebna maša je bila ob veliki udeležbi rojakov in prijateljev v župnijski cerkvi Avion 9. junija. Pokopan je na pokopališču v Eleu dit Louvette. Naj ga Gospod sprejme v svoje kraljestvo. Vsem žalujočim naše sožalje!

Vsem rojakom in prijateljem blagoslovljen božič!

nizozemska

Preteklega julija je *Slovenska folklorna plesna skupina* na Nizozemskem na povabilo SIM gostovala na več krajih v Sloveniji. Nastopila je v Borovnici, Ljubljani, Mariboru, Rogaški Slatini, Kočevju in Škofji Loki. Navezala je stike s plesno skupino Tine Rožanc.

Bilo je nekaj posebnega, da je mladina od 15. do 20. leta nastudirala bogat program v roku petih mesecev s pomočjo starejših plesalcev.

Tudi glasbeno vodstvo je prvič oskrbel g. Jos Aretz. Poleg slovenskih plesov so predstavili tudi makedonske in

srbske. Za petje in glasbo so skrbeli John Lux s klarinetom, Jos Aretz s petjem in harmoniko ter Krist Gril in Franc Robek s petjem. Ljudem je bil všeč tudi holandski pevski in plesni program s coklami, mlinom, sirom in tulipani, katerega je sestavila ga. Anita Aretz.

Slovenci so lahko ponosni na svoj „tretji“ rod v izseljenstvu, ki s svojimi nastopi častno predstavlja našo kulturo.

Obogateni z močnimi vtisi in novimi stiki smo se konec julija z go. Mici Čebin-Michon vrnili domov.

Tulipan: Člani slovensko-nizozemske skupnosti so z zadoščenjem sprejeli dvojezičen listič v lepi obliki Tulipan, ki je na uslugo vsem rojakom in prijateljem na tej tromeji zahodnoevropskega sveta. Uredniki so Anton Robek, Kees Houkes in Jos Aretz. List se imenuje TU-LIPA-N in posrečeno združuje holandski tulipan in slovensko lipo. Kdor se za list zanima, naj telefonira na: 045-30420.

Kulturna komisija: Že nekaj časa deluje Kulturna komisija, ki jo sestavljajo delegati obstoječih društev na Nizozemskem. Njen cilj je uskladitev dela med posameznimi društvi, iskanje novih sodelavcev in razvijanje dejavnosti v naši skupnosti.

nemčija

STUTTGART-okolica

Minister med nami. Nedelja, 14. oktobra, bo zapisana posebej v zgodovini Slovencev v Stuttgartu. Na ta dan nas je namreč obiskal slovenski minister za izseljence dr. Janez Dular. Najprej smo ga pozdravili pri nedeljski maši, nato pa nam je posvetil časa za tri dolge ure v farni dvorani pri cerkvi sv. Konrada. Slovenska Stuttgarčana Franc in Adrej Arh sta ministru v dobrodošlico zaigrala in zapela pesem Slovenski nagelj, ki mu je prav v tem mestu stekla zibelka. Pevski zbor Domači zvon je povezal deželo pod Triglavom z württemberškim svetom s pesmijo Po jezeru bliz Triglava in v imenu Sveta slovenskih krščanskih izseljencev v Evropi je mi-

Ob dnevu slovenskih žena v Neresheimu na Württemberškem 23. septembra letos. Mladinci so s petjem oplešali skupno bogoslužje.

nistra Dularja pozdravil gospod Casar Anton, ki živi in dela v našem mestu. Minister Dular je v kratkem referatu prikazal razmere v demokratični Sloveniji, potem pa odgovarjal na naša vprašanja, ki jih ni hotelo biti konec: Ali bodo krivi za umore desetisočev Slovencev med vojno in po njej postavljeni pred sodišče in kaznovani? Bodo krivci za tako težko gospodarsko stanje v domovini kdaj sojeni? Bodo politične obsodbe, ki so prinesle toliko trpljenja, revidirane? Kdaj bo s slovenske zastave izginila komunistična zvezda? Bo Slovenija postala samostojna država? Kako bo v bodoče z vojaško službo v Nemčiji rojenih in živečih slovenskih fantov? Bo domovina še podpirala društva, ki jih je zasnovala in kontrolirala partija? Kdaj bodo izšle nove knjige za pouk na slovenskih šolah v tujini, ker do sedanjih ni mogoče več uporabljati? Kako bo s slovenskimi učitelji, ki so bili zapisani politični liniji, ki je končno propadla? Bo TO kos eventualnim srbskim izzivanjem? Vpra-

šanj je bilo še in še in tem so sledili tudi predlogi in želje: da bi slovenska podjetja posredovala svoje informacije v slovenskem jeziku; da bi bilo izplačevanje pokojnin v inozemstvo bolje organizirano; da bi slovenska vlada pošiljala med izseljence tudi verne učitelje; da bi tudi vdove pobitih domobrancev dobivale pokojnine; da bi bili cariniki na mejah bolj prijazni in bi govorili slovensko . . . Minister Dular je poslušal in poslušal. V odgovorih je skušal biti dobrohoten in jasen. Za svoje bivanje med nami je doživel bogat aplavz in na pot smo mu dali zavojček slovenskih duhovnih nageljnov, ki so zrastle v zadnjih desetletjih na Württemberškem.

Hkrati z ministrom za izseljence je bil med nami tudi voditelj na novo usta-

Jesensko srečanje rojakov v Esslingenu na Württemberškem (30. 9. 90) se je pričelo z melodijo Slovenski nagelj, ki sta jo zaigrala in zapela Franc in Adrej Arh.

novljenega Katoliškega središča za Slovence po svetu župnik Janez Rihar iz Ljubljane. Pri maši je rojakom govoril o nalogi tega središča in tudi v dvorani se je živahno udeleževal debate. Navzoči smo tudi njega iskreno pozdravili in mu zaželeli veliko uspeha pri delu za naše ljudi po svetu.

Zahvalno romanje. Za vse svete že skozi 18 let romamo k Ave Mariji v Deggingen. Tudi letos je bilo tako. Rojaki so prišli iz Stuttgarta, Reutlingena in Ulma, da obudijo spomin srca in se Bogu zahvalijo za njegovo spremstvo v življenju. Mašo je daroval za vse pokojne sorodnike udeležencev gospod Jože Bucik iz Augsburga, ki upravlja tudi področje Ulma in Ravensburga. V pridigi je zasledoval naslednjo misel: „Živimo na tem svetu, ki je poln križev in težav in neresenih problemov. Prav v teh okoliščinah pa spoznavamo, kako potrebne so duhovne vrednote, ki nas usmerjajo v deželo, kjer bo človek res lahko srečen, v svet svetnikov.“ Maši so sledile pete litanije MB in blagoslov z Najsvetejšim. Tako je bilo to srečanje prava božja pot za vse udeležence in posebno še za tiste, ki so to priliko izrabili za prejem zakramentov.

Večer med hohenloškimi goricami. Za soboto, 10. oktobra, so rojaki iz okraja Hohenlohe vabili na družabni večer v Forchtenberg. Grozdje okoliških gor je bilo sicer že potrgano, a v dvorani srečanja je viselo le še nekaj domačih grozdov, da jih med plešom neopazno potrgajo. Taka je pač navada na Štajerskem, od koder prihaja večina tamkajšnjih rojakov. Poleg živahnih melodij iz meha muzikanta

Emila tudi skupnega petja ni manjkalo. Za toplo večerjo, potice in torte so tudi to pot poskrbele rojakinje same. Bilo je prav lepo na tem večeru in šele petelini so razpršili prijetno družbo.

Sporod za december:

Maše: Stuttgart: 2., 9., 16., 25., 30. decembra, ob 16.30 uri, 9. decembra pa izjemoma že ob 16. uri.

Böblingen: 2. decembra ob 10. uri. Schwäbisch Gmünd: 9. decembra, ob 9.30 uri.

Schorndorf: 16. dec., ob 8.45 uri.

Aalen: 16. dec., ob 11. uri.

Oedheim: 22. decembra, ob 17. uri.

Oberstenfeld: 23. decembra, ob 9. uri.

Esslingen: 26. dec., ob 16.30 uri.

Miklavževanje: Böblingen: 2. dec., Stuttgart: 9. dec., Schw. Gmünd: 9. dec., vsakokrat po maši.

Adventni večer: Oedheim: 22. decembra po maši.

Štefanovanje: Esslingen: 26. decembra po maši.

Pouk otrok: Stuttgart: 1. in 15. decembra; Böblingen: 2. decembra.

OBERHAUSEN

Naš župnijski praznik na jesen — **vinsko trgatve** — smo obhajali sredi oktobra. Praznovanje je bilo spet v vasi Kirchellen, ki spada k mestu Botrop. Velika dvorana je bila tokrat skoraj nekoliko prevelika za manjše število obiskovalcev, kot smo jih navajeni iz zadnjih let. Na začetku smo obhajali Gospodovo daritev, kjer so navzoči zares zbrano sodelovali. Molili smo za obe naši župniji v Severnem Porurju in Vestfaliji, za domovino in njenem nemi-

Minister za izseljence dr. Janez Dular je imel v Stuttgartu 14. oktobra pozorne poslušalce.

ru in novem upanju in za mir in vsem svetu.

Ko je kasneje ansambel Boža Majerja napolnil dvorano s prvimi zvoki, so se kmalu nabrali tudi ljudje. Navsezadnje je tudi sodelavce, ki so požrtvovalno pripravljali prireditev in delovno pristopili k nalogam večera, zapustila skrb, kako bomo pokrili stroške. Na koncu smo bili zadovoljni vsi.

Na praznik vseh svetnikov smo imeli mašo in molitev na pokopališču najprej v Essnu. Slabo vreme ni preprečilo, da bi odšli še na grob pokojnega in nepozabnega duhovnika Ivana Ifka. Zmolili smo tam molitve za rajne in blagoslovili nekaj okoliških grobov, ki v njih počivajo telesa naših rojakov. Popoldne je bil enak obred v Oberhausnu, vendar se je tu maše in molitev udeležilo veliko manj ljudi.

V Krefeldu je **nenadoma umrl** Alojz Lešnik. Dolgo je že bolehal na srcu. Ker se ni oglasil na telefon, so ga šli sorodniki obiskat, pa so ga našli mrtvega v stanovanju. Živel je sam in se zadnja leta ni veliko udeleževal življenja slovenske skupnosti, ki živi v tem mestu. Bog ga je poklical nenadoma, in to je še posebej napolnilo z bolečino srce njegove 80-letne matere, ki so jo spremljali na pogrebu ostali bližnji in daljni sorodniki in nekateri prijatelji in znanci. Bog mu daj večni mir in pokoj.

70. rojstni dan obhaja 1. dec. Janez Verbovšek iz Voerde. Čestitata in vse

dobro mu voščita hčerki Janja in Irena. Pridružujemo se jima in kličemo blagoslov božji na jubilaranta in vso družino.

Opazili so nekateri člani v naši župniji, da se prevečkrat dogodi, da mora kateri naših ljudi v bolnico, pa včasih cele tedne ne zvemo, da je tam. Zato tu naprošamo vse Slovence in kristjane v župniji še posebej, da nam vsakega bolnika prijavite na župnijskem uradu, da mu bomo lahko izkazali potrebno pozornost in skrb. Če ne bo mogoče drugače, ga bomo lahko vsaj vključili v vsakdanjo molitev in prosili za zdravje in za zaupanje v Boga.

FRANKFURT

Letošnje *martinovanje* (imeli smo ga v soboto, 10. nov. zvečer) bi skoraj "padlo v vodo". Najprej je župniku umrl oče in je moral na pogreb, potem pa še dvorane na Holbeinstr. nismo dobili, ker je bila ravno takrat v popravilu. Vendar kjer sta dobra volja in vztrajnost, se vse uredi in tako je bilo tudi pri nas.

Zbrali smo se v dvorani cerkve Sv. apostolov, ki pa je bila kar premajhna za približno 160 ljudi, kolikor se nas je zbralo na veselici (otroci tu niso všteti). Kot ponavadi so gostje imeli na razpolago dobro kapljico, klobase in krofe. Za zabavo in ples je — do pol ene ponoči — igral domači slov. ansambel iz Frankfurta. Vstopnina je bila

letos zvišana na 8 mark, vendar ni imel nihče nič proti, ko je slišal, da je čisti dobiček namenjen poplavlencem v Sloveniji.

Sicer je vsakokrat, ko imamo prireditve take vrste, na koncu ljudi težko spraviti domov — ker je družba pač domače prijetna — a smo kljub temu „ta pridni“ začeli ob eni pospravljati dvorano in šli ob pol treh domov.

Lepa hvala vsem, ki so pripomogli k uspehu!

MÜNCHEN

Poročam naj od srede oktobra do srede novembra.

● Ker so bile letos prvič za vse svete šolske počitnice, je marsikatera naša družina odpotovala za tisti teden domov. Pri našem praznovanju dneva vseh svetih nas je bilo zato manj, bilo pa je pristrčno lepo. Pesmi V nebesih sem doma in O srečni dom nad zvezdami ustvarita značilno vsesvetsko razpoloženje. K istemu so prispevala tudi kratka premišljanja in molitve za rajne.

● V oktobru smo pogrešali našo običajno *vinško* trgatve. Novi upravniki lokala so zahtevali za najemnino dvorane 1000 mark. Vstopnino bi morali vsaj podvojiti. Ko smo hoteli dvorano rezervirati za pustno prireditev, so nam povedali, da ni več na voljo, ker jo bodo prenovili. Iščemo kakšno drugo dvorano, a od več dvoran, ki smo jih posku-

šali dobiti, je na voljo le ena, kjer pa zahtevajo, da gostje pospravijo hrane in pijače za 14.000 mark oz. da ostalo doplačamo. (Če bi gostje pospravili hrane in pijače samo za 7000 mark, bi bilo treba za dvorano doplačati 2500 mark.)

švedska

Hvaležen spomin na gospoda Jožeta Flisa. Osemnajst let je, kar je g. Jože Flis odšel iz Švedske, a je tu novica o njegovi smrti tako boleče odjeknila, kakor da bi bil še do danes med nami.

Na Švedsko je prišel že 1. aprila 1962, kmalu za prvimi priseljenci iz Slovenije, in tu ostal deset let. Z mnogimi je delil stiske in veselje prvih izseljenških let. V tistem času je imelo le nekaj pomembnih mest svoja katoliška središča, zato je bil pri svojem pastoralnem delu še bolj navezan na iznajdljivost in velikodušnost svojih rojakov. Če kje ni bilo župnišča ali če v njem ni bilo prostora, je prenočeval kar pri slovenskih družinah. Tudi k maši je marsikje zbral rojake kar po domovih. Kako dragocena so bila bogoslužna srečanja in razne druge prireditve v prvih letih izseljenstva! Pogosto so bila povezana s praznovanji dogodkov, ki

Sveti Miklavž se vsako leto oglasi pri slovenskih otrocih v Münchnu. Seveda ga spremljejo angeli, pa tudi parjkeljnov ne manjka. Otroke obdaruje z rdečimi vrečkami, polnimi sladkarij.

Sprejem pri županu mesta S. Marie aux Mines

Folklorna skupina ENCIJAN

dajejo osnovni pečat življenju, s porokami in krsti. Ko v teh dneh obujemo spomin nanj, je večkrat slišati: „Naju je pa gospod Flis poročil, on je krstil našo Marijo, našega Aleša, ... tudi mene je krstil ...“ Bival je v Oskarströmu, Malmöju in nazadnje v Eskilstuni, zato je bil z rojaki iz teh krajev še bolj povezan. Veliko pomoči in razumevanja je bil deležen v Köpingu, saj je tam več družin iz njegovih rodniških Poljčan in bližnjih Loč.

Ko je bila 28. oktobra v Köpingu zanj maša, je bilo takoj predloženo, da zberemo za venec; podobno so pred tem predlagali že v Stockholmu. Ugotovili smo, da bo cvetje še lepši izraz hvaležnosti, če bo predstavljalo vse Slovence na Švedskem, ki jih je s svojim delovanjem povezoval med seboj. Kar bomo več nabrali, bo šlo za slovenski romarski dom na Svetih Višarjah, za božjo pot, ki zbira slovenske izseljence z vsega sveta. V Köpingu so takoj zbrali čez 1000 kron, v Borås so jih pri tem že prekosili, a tudi drugod ne zaostajajo veliko za njimi. Upajmo, da bo slovenski višarski dom še deležen darov v hvaležen spomin na rajnega dušnega pastirja med Slovenci na Švedskem, g. Jožeta Flisa.

Krst. V soboto, 20. oktobra, smo v cerkvi Našega Odrašenika v Malmöju krstili Angelico Aniko, hčer Larsa Görana Bertila Wulfa in Zdenke Wulf, r. Hozjan. Veselimo se s starši in njenimi štirimi bratci in sestricami, novo-

krščenki pa želimo, naj se prek razigrane in prijetne Wulfove družine vključuje v življenje velike družine božjih otrok.

švica

Slovenski večer v Franciji. Folklorna skupina Encijan, komorni zbor Slovenija in kvintet Kranjci so se odzvali povabilu mesta Sainte-Marie-aux-Mines in priredili dne 13. oktobra prebivalcem mesta, ki je pobrateno s Tržičem, prijeten večer slovenskih pesmi in plesov. Bila je to prva prireditev v povsem obnovljenem mestnem gledališču. Program je v francoščini povezovala Slovenka ga. Jasna Moine, ki je tudi sicer nosila glavno težo vsega dogajanja in prevzela vso organizacijsko skrb.

Slovenski ples in slovenska pesem sta dodobra ogrela dlani, ki so s pleskanjem nagrajevale trud, ki so ga nastopajoči položili v priprave na nastop. Nastopil je tudi Marko. Oblečen v slovensko narodno nošo je v francoščini recitiral Prešernovo Zdravljico; mala Monika pa je z njej lastno navihanostjo in otroško prisrčnostjo pogumno zapela Sem deklica, mlada vesela. Doris in Martina, sestro Andrejka in Martina so v duetu znova potrdile sloves dobrih pevk. Stane in Samo ter Jaka pa so neutrudno iz svojih instrumentov izvajljali prijetne zvoke, ob katerih so zasrbele pete tudi rahlo starejših obiskovalcev v dvorani.

Skratka, smemo zapisati, da je Slovenski večer uspel in da je bil trud

poplačan. Utrujeni, vendar zadovoljni in srečni, smo legli k počitku.

Nedeljsko jutro nas je zbralo pri slovenski maši. Po ogledu mesta, položitev cvetja pred spomenikom vojnim ujetnikom na Slovenskem trgu (gotovo je to edino francosko mesto, ki ima Slovenski trg), smo si ogledali Domovinski muzej. Muzej hrani pričevanja o tisočletnih sledovih rudarske preteklosti kraja in prikaže tekstilno dejavnost, ki sega v sam srednji vek in je v 18. stoletju dosegla svoj vrh.

Sledil je prisrčen sprejem pri županu mesta in lepo je donela Aljaževa Oj, Triglav moj dom v reprezentančni dvorani mestne hiše. Poslovlili smo se od mesta, ki ga vežejo tesne vezi s slovenskim Tržičem in mu je ljuba slovenska beseda.

Nedeljski popoldan je bil namenjen ogledu nemškega koncentracijskega taborišča Natzweiler-Struthof. Vse težji je bil naš korak, ko smo stopali iz ene barake v drugo, poslušali o strahotah, ki so se tukaj dogajale in nemo smo zrl v slovenski šopek, položen ob spomeniku, pretreseni do dna duše. In še potem, ko smo že prestopili francosko mejo, so nas težki vtisi še vedno spremljali ...

Slovenec v papeški gardi. Ljubljanski nadškof in slovenski metropolit g. Šuštar je bil nemalo presenečen, ko ga je v Vatikanu papeški gardist ogovoril v slovenskem jeziku, in tako ugotovil, da ima pred seboj Slovenca iz Švice, ki je 2. julija 1990 stopil med švicarsko gardo. Miha Šmid, rojen v Bernu od

nove knjige

Janez Zdešar

SPOMINI NA TEŽKE DNI

Knjižica z gornjim naslovom je pričevanje mladega domobranca, ki se mu je posrečil beg iz taborišča smrti na Teharjah, kamor je bil po angleški izdaji vrnjen iz Vetrinja konec maja 1945. Kot pričevanje je pomemben kamenček v mozaiku celotne podobe medvojnega in povojnega dogajanja v Sloveniji in obenem prispevek k demokratizaciji današnje Slovenije.

Iz avtorjevega uvoda:

Spomine na Teharje in pobeg iz taborišča sem napisal v Briksnu oktobra 1946. Pred odhodom na študij v Rim sem spomine izročil v hranjenje spiritualu dr. Kraljiču. Ta jih je vzel s seboj v Severno Ameriko. Po njegovi smrti so se izgubili. Letos poleti pa me je v Ljubljani čakala novica, da je bil rokopis spominov „odkrit“ v Kaliforniji.

Spomini so pričevanje enega redkih, ki je ušel smrti in mu je bilo življenje dvakrat podarjeno — morda tudi zato, da pove, kako je bilo . . .

slovenskih v Švici živečih staršev, je torej postal eden od stotih Švicarjev, ki v srednjeveških uniformah s helebardami varujejo vhod v Vatikan ter so navzoči pri papeških avdiencah in visokih državnih obiskih, zapriseženi, da tudi za ceno lastnega življenja varujejo poglavarja katoliške Cerkve. Gardistu Mihi želi vse dobro tudi Slovenska misija.

(Nadaljevanje s 13. strani)

naj bi s svojo besedo in zgledom „potrdili svoje brate“. **Vsi potrebujejo velike moralne podpore**, vlada in posamezniki. Saj na ključnih položajih — na TV in v časopisu — vztrajajo še „stari“, ker demokratično mislecih sposobnih primanjkuje. Tako še vedno pobarvani „prenovljeni“ komunisti oblikujejo javne mnenje. **Ljudje komunizma ne marajo več, le bojijo se ga še.**

(SVOBODNA SLOVENIJA, Buenos Aires, 18. 10. 90).

Nora Beloff

ZAPRAVLJENA DEDIŠČINA JOSIPA BROZA TITA

Angleška pisateljica in nekdanja časnikarka pri znanem londonskem listu The Observer je razkrila resnično podobo nekdanjega jugoslovanskega diktatorja. Na podlagi zgodovinskih virov, pričevanj njegovih sodelavcev in študijskih potovanj po Jugoslaviji je odstrnila mit titoizma, ki je kar 45 let slegel svet.

MOJE PRVO SVETO PISMO

Mohorjeva družba iz Celovca nas je razveselila z novo izdajo svetega pisma

za najmlajše. Vsak kristjan naj bi dobro poznal sveto pismo. Zato ga je treba začeti prebirati že od mladih nog. V otroški izdaji je zbranih 193 najvažnejših svetopisemskih odlomkov, ki so prirejeni za otroško dušo. Bogate slike in risbe posrečeno ponazarjajo posamezne biblične zgodbe. Nekateri manj znani izrazi so razloženi v dodatku.

KOLENDAR 1991

Celovška Mohorjeva je spet pripravila pregled važnejših dogodkov iz preteklega leta. To je kronika, po kateri bo rad posegel vsak, ki mu je slovenstvo pri srcu. Posebno zanimiva so pričevanja iz novejšje slovenske zgodovine.

pričevanje škofa Leniča

Gregorij Rožman je bil imenovan za škofa star 45 let. Bil je profesor cerkvenega prava na teološki fakulteti. Imel je veliki karizmi govorništva in ljubezni do mladih ljudi. Njega smo dijaki — takrat sem obiskoval gimnazijo — imeli za svojega duhovnega voditelja. Bili smo z vsem srcem vneta zanj in ko je postal leta 1930 škof, je zavladalo veliko veselje.

Prišel pa je v hude čase. Najprej je bila Aleksandrova diktatura, ki je uničila katoliške organizacije, še posebno Orla, na katerega je bil močno navezan. 1. septembra 1940 sem prišel na njegovo izrecno željo za tajnika. Tako sem bil pri njem celih pet let in sem ga v tem času spoznal do dna. V njem nisem videl kakega velikega narodnega voditelja, podobnega Jegliču, temveč škofa, ki je ves vdan Cerkvi. Škofa, ki se ves trudi, da bi dvignil versko življenje v škofiji in ki je od daleč slutil vse hudo, ki se pripravlja.

Aprila meseca je ta huda vojska prišla kakor strela z jasnega. Tisto jutro, na cvetno nedeljo, 6. aprila, je škof posvečal mlade duhovnike v škofijski kapeli. In sredi slovesnosti so padle prve bombe v Ljubljani. Na veliki petek so prikorakali Italijani.

Veliko krivico delajo Rožmanu, ko pravijo, da je on povabil Italijane v Ljubljano. Prav tako nesrečen je bil kot vsi drugi poštene Slovenci. Ni res, da bi šel Italijanom naproti na Vič, kot so dolgo pisali. Štirinajst dni se sploh ni spustil v javnost.

Potem so začeli prihajati begunci iz Gorenjske in Štajerske. Na hodniku na škofiji je bilo vedno polno ljudi, ki so prosili škofa, naj jim pomaga. Bali so se, da jih bodo Italijani vrnili Nemcem. Takrat so začeli prihajati k škofu tudi politični voditelji raznih strank, razen komunistov. (Komuniste je ban Natlačen spustil iz zapora, dal uničiti njihovo dokumentacijo, da ne bi trpeli pod okupatorjem.) Ti ljudje so škofa nagovarjali: „Vse kaže, da boste morali stopiti v stik z Italijani in prositi, naj ne vrnejo beguncev!“ To je bil glavni nagib, da se je Rožman odločil in stopil v stik z Italijani.

Tako so približno dva tedna po okupaciji šli h Grazioliu: generalni vikar Nadrah, stolni prošt Kimovec in škof.

Tam je Rožman povedal svojo prošnjo. Oni pa so zahtevali, da prej Cerkev da izjavo, kako je z Italijani bolj zadovoljna kot z Nemci. Rožman je tolikokrat ponavljal: „Italijani so zlo za Slovence, toda manjše zlo kakor Nemci.“

Po ustanovitvi Osvobodilne fronte in ko so se začele likvidacije, so prišli z dežele ljudje k škofu in rekli: „Samo vi morete kaj narediti. Mi se ne bomo dali pobijati kakor zajci, ko prihajajo k nam sredi noči, ropajo in morijo naše najboljše ljudi.“

Na ta način je prišlo do t. i. vaških straž, ko so ponoči organizirali straže v vaseh, da niso mogli partizani v vasi. Iz vaških straž so kasneje nastali domobranci.

Rožman je ob tem veliko trpel. Njegovo načelo je bilo ob prihodu okupatorjev: Slovenci smo tako majhen narod, da moramo gledati, da bomo ohranili vsako življenje; vsakega življenja je škoda, pa naj ga vzame okupator ali domač človek in mi moramo storiti vse, da to preprečimo.“

Po vojni je bilo velikansko razdejanje: veliko duhovnikov pobitih, še več v begunstvu. Rožman je določil vrstni red duhovnikov, ki si sledijo, če bi njemu kaj naredili. Prvi je bil generalni vikar Ignacij Nadrah, za njim kanonik Šimenc in tako naprej.

Z Nadraham nova oblast ni hotela imeti nobenih stikov. Ves čas so ga prezirali, na nobeno vlogo mu niso odgovorili. Nadrah je vodil škofijo do 13. junija 1945. Tisti dan so prišli trije oznovci na škofijo. Dobro se spominjam obraza kasnejšega ljubljanskega župana Matije Maležiča, ki je vodil to ekipo. Hoteli so govoriti z Nadraham. Predlagal sem jim, da bi se z njim pogovoril pri kanoniku Vovku, saj on najbolj pozna duhovnike in škofijo. Bili so zadovoljni. Zbrali smo se v Vovkovi sobi v semenišču.

Očitati so nam vse mogoče. Potem so zahtevali, da se z Vovkom umakneva v sosednjo sobo. Čez nekaj časa postane vse tiho, nihče več ne govori. Stečeva ven — soba je prazna! Z okna sva videla, kako Nadraha ravno peljejo ven. Peljali so ga v zapor in tam je bil, dokler ga Vovk s svojo spretnostjo in poročanjem v Rim in nunciju ni spravil ven.

Med tem časom so kanoniki soglasno sklenili, da je edini Vovk sposoben

voditi škofijo. K škofovskemu posvečenju so prišli samo najnujnejši: nuncij, škof Tomažič in nadškof Ujčič. Navzoč je bil tudi škof Držečnik, ki še ni bil posvečen.

Stolnica je bila nabito polna. Proti koncu obreda smo vsi postali solzni. Jaz sem mislil, da me oči bolijo, ker nisem vso noč nič spal. Pa sem pogledal druge in so jim ravno tako solze tekale. Nekdo je odvrget sredi cerkve solzilne bombe. Vem, da so morali zato nekateri ljudje iskati pomoč v bolnici.

Med kosilom sem bil klican na zaslišanje. Prišli so trije na škofijo in me spraševali, če bi mogel povedati, koga sumim, da je izvedel incidente v stolnici. Takrat sem rekel: „Veste, jaz sem bil ta teden pri notranjem ministru in eno uro mi je grozil, da bodo demonstracije, če bo posvečenje. To se pravi, da je že takrat vedel, da se nekaj pripravlja. Prosim, če bi kar njega vprašali, pa vam bo pojasnil!“ Pa smo končali.

Od Vovka je oblast zahtevala izjavo lojalnosti. Zato je sklical vse redovne predstojnike, kanonike in druge ugledne duhovnike, se z njimi posvetoval in potem so sestavili spomenico, ki so jo dali vladi. Nekateri so mu tu zamerili.

Prišla je jesen in znana škofovska konferenca. Na njej so sestavili šestnajst strani dolgo pastirsko pismo, v katerem so povedali vse, kar se je dogajalo med vojno, in našeli krivice, ki se dogajajo zdaj. Vlada je zahtevala, da Vovk to prekliče. On pa je odvrnil: „Nikoli ne bom prekal, pa tudi nikoli več nobene izjave dali!“

Na birmah smo imeli neizmerno veliko fotografov. To so bili večinoma špijoni, ki so spremljali vse, poslušali, zapisovali. . . . Najhuje je bilo, ko sva šla na birmo v Kočevje. Tam so tisti dan izključili elektriko in zaprli vodo. Birmancev je bilo najbrž okoli 1000. Škof je pridigal in birmal v temi. Po birmi pa so nam povedali, da je nekdo porezal vse gume pri avtu. Imeli smo najet taksi, in ker je bil dekan Flajnik previden ter je slutil, da lahko kaj naredijo, je dal avto zakleniti v šupo. Kuharica je med mašo skozi okno opazila, da so prišli možakarji in sneli bruna v šupi, prišli tako do avta ter porezali vse štiri gume. Ubogi voznik je med kosilom tiste gume popravljal. Takrat pa pridejo ljudje in sporočijo, da čakajo otroci iz Loškega Potoka za birmo. Na poti v

Kočevje so jih namreč na Vagovki pri Sodražici zadržali, da niso smeli naprej. Tako jih je škof birmal še 30.

Najhuje je bilo na Bučki. Tam so čez noč vso cerkev prelili s fekalijami iz straniščnih jam, vrata v cerkev pa zabili.

Birma bi morala biti na delavnik ob 9. uri dopoldne. Ko se je ljudem posrečilo odpreti vrata, si lahko predstavljate, kakšen smrad je bil. Žene pa so se hitro znašle. Prinesle so vedra in vso cerkev pomile. Toda duh je ostal in v tistem je škof birmal. No, bilo je še polno podobnih birm . . .

Vovk je tako hitro umrl. Imel je sladkorno bolezen. Premalo se je čuval, pa veliko delal, garal. Ničkolikokrat so ga zasliševali na Ozni. Zvečer so ga prišli iskat in odpeljali v Tacen, zjutraj pa so ga pripeljali nazaj in zagrozili, da ne sme nič pripovedovati. To je pustilo posledice.

Ko zdaj kot bolnik gledam sto let zgodovine ljubljanske Cerkve, vidim škofijo kakor veliko šahovnico z belimi in črnimi figurami. Med njimi je neprestan boj, a zmagujejo vedno bele, saj jih vodi in ureja Bog.

karitas vabi k solidarni pomoči poplavljenem

Huda ujma je prizadela Slovenijo, njeno gospodarstvo, infrastrukturo in veliko slovenskih družin. Ogrozila je njihova življenja, njihovo imetje in vnesla v njihovo življenje strah in negotovost. Mnogi so ostali brez strehe nad glavo, brez osnovnih življenjskih potrebščin, brez postelje in opreme, uničena je njihova ozimnica. Potrebni so solidarne pomoči. Slovenska Karitas vabi vse zdomce, da se pridružijo tej solidarni pomoči. Svoje prispevke za poplavljenec lahko nakažete na žiro račun Slovenske Karitas: 50100-620-107 05 1140116-623903.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

• DOPOLNI STAVKE S PREDLOGI V OKLEPAJIH.

- Stojim (pri, na, ob, za, pred) miza.
- Ptiček je zletel (na, s, pod) streha.
- Novice beremo (v, iz) časopis.
- Mačka čaka (pred, ob, pri) mišja luknja.
- Svinčnik je padel (pod, na, za) deska.

• POPRAVI NAPAKE.

- Polno prahu so našli v in za hlevom.
- V slučaju slabega vremena ne grem na sprehod.
- Vsled boleznj je ni bilo v šolo.
- Napram bratu je dober, napram sestri je pa zelo grd.
- Ne smeš z glavo skoz zid.

• KAKO BI SE IZOGNILI GOSTOBESEDNOSTI V TEHLE PRIMERIH? —

Na ta način, na vsak način, na svoj

način, na lep način, na lahak način, na miren način, na preprost način.

• POPRAVI PREDLOGE.

- Pišem z svinčnikom.
- Pred, med in po počitnicah.
- Kolo od ata.
- Vzela je skodelico raz mize.
- Vrnil se je s pregnanstva.
- Iz vrha se lepo vidi vsa okolica.
- Lepe pozdrave iz morja.
- Pozdrav iz Brezij.

• POPRAVI NAPAKE V RABI PREDLOGOV.

- Brez nič je šel na pot.
- Bolnik je izven nevarnosti.
- Kdo je na telefonu?
- Kaj je bil David napram Goljatu?
- Pod takimi pogoji se ni mogoče učiti.
- Po sredi so bile še druge stvari.
- Ne vem, v koliko mu je verjeti.

— Vsled dežja nismo šli na izlet.

• POSTAVI VEJICO, KJER MORA BITI.

- Bojevali so se kakor levi.
- Govori kakor bi rožice sadil.
- Kakor si boš postlal tako boš ležal.
- Bilo jih je kot mravelj na mravljišču.
- Otrok se jima je rodilo kakor bi hruško potresel.

• VSTAVI PRIMERNE VEZNIKE.

- Človek ni zato na svetu, . . . bi lenobo pasel.
- Vsaka ptica rada leti tja, . . . se je izvalila.
- Ostani Slovenec, . . . te bodo zato zaničevali.
- Vse na svetu se stara, . . . narod vedno živi.
- Žetev je velika, . . . delavcev je malo.
- . . . začneš z delom, naredi načrt.

• POPRAVI NAPAKE.

- Veljal je kot strokovnjak.
- Poslala mu je jopico kot darilo.
- Oglasi se poprej, kot odideš.
- Pridem, magari bo deževalo.

• IZPIŠI MEDMETE.

- A, čudovito!
- Aaa, to se prileže!
- Hej, zbudi se!
- Ura dela tik, tak.
- Psiček laja hov, hov, hov.

• NASLEDNJE MEDMETE UPORABI V STAVKIH.

- Haha, eh, oho, joj, ježešna, fej, hm, pst; rega, rega; kvak, kvak; kuku, štrbunk, tresk, pikapoka, brrr, čiv, ihaha.

• POVEJ, KAKO SE OGLAŠAJO TE-LE ŽIVALI:

- krava, konj, osel, pes, maček, vrabec, kukovica, vrana, gos, koklja, petelin.

• ZANIKAJ TE-LE STAVKE.

- Hiša ima dimnik in strelod.
- Mater je zatajil.
- Babica je hotela piti čaj.
- Stric je prinesel z lova srno.
- Dimnikar je ometel dimnik.

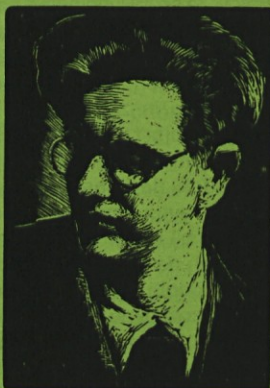
France Balantič (1921-1943)

je bil rojen v Kamniku. Klasično gimnazijo je obiskoval v Ljubljani, kjer je študiral tudi slavistiko. Med vojno je bil nekaj časa v taborišču Gonars. Po vrnitvi je stopil k vaškim stražarjem. Kot domobranec je zgorel v Grahovem.

Balantič spada med najboljše slovenske pesnike, obenem pa je naš najboljši religiozni pesnik. Vse življenje doživlja kot odmiikanje in bližanje Bogu. Pod rdečim režimom je bil zamočevan.

Balantič piše predvsem o zemlji, ljubezni, smrti in odnosu do Boga. Njegove primere so zelo

žive in izvirne, doživljanje pristno in močno. Načrtoval je sonetni venec sonetnih vencev, ki ga pa ni mogel dokončati.

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **LEPŠI IZRAZ:** Prepovedano je, da bi se učenci zbirali. Knjig ni bilo mogoče zamenjati. Vsem priporočamo, da bi se prireditve udeležili. Jutri bodo slovesno razdelili nagrade. Novega zastopnika še niso imenovali.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Naneseno (nanešeno) kamenje uničuje njive. Prinesene (prinešene) knjige je že pregledal. Vse je bilo razneseno (raznešeno). Imena so vnesena (vnešena) v seznam. Vedel se je zelo zaneseno.

● **PRAVILNA OBLIKA:** Na trgu prodajajo oskubene kokoši. Skubel je kokoš. Imel je ozeble roke. Prišel je ves zasopel. Pokazal je oteklo nogo.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Saj to je cel babilon! Vojaki so prinesli minomet. Bagra ni mogel izpeljati iz jarka. Otroci so se šli drsat na ribnik. Zagorele so bakle.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Delu se je vedno izmikalo. Kar po vrsti so stavili predloge. „Prosim, da mi izdate račun!“ Dopust smo dobro preživljali. Dali so se speljati.

● **OSEBNE GLAGOLSKO OBLIKE:** Nehaj kričati in izzivati. Še vedno upam, da bo prošnja ugodno rešena. Sosed je zanimivo pripovedoval. Odgovoril je na vse, kar sem ga vprašal. Nova direktorja še niso imenovali.

● **SLOVENSKI IZRAZI:** Stemni se, zmrachi se, zdani se, zvečeri se, znoči se, pordeči, pobledi, užalosti se, zveseli se, zbolijo, okrepi se, posivi, počrni, ostari, pomladi, izobrazijo se, obogatijo, obubožajo, svetli se, potemni, ohladi se, zmrazi se, pooblači se, zjasni se.

● **ZNAČILNI GLASOVI:** Bič poka, kolo škriplje, puška poča, listje šušti, potok žubori, ogenj prasketa, kozarci žvenketajo, veter tuli, vrata cvilijo, morje šumi, vihar razsaja, kladio ropota, vlak sopiha, pero škrtja, odmev odgovarja, koraki odmevajo, lonci ropočejo.

● **BOLJŠI GLAGOLI:** V peči gori ogenj. Na vrtu cvetijo vrtnice in nageljni. Za goro teče reka. Pred hišo se igrajo otroci. Nad poljem žvrgoli škrljanček.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Koprnenje po sreči jo je gnalo v svet. V dolini je bilo slišati močno brnenje tankov. Oskubene kokoši so dražje. Marsikatera razvada je prinesena (prinešena) iz tujine. Pobrli so raztreseno zrnje.

● **PRISLOVI:** Počasi se daleč prileze. Jezen je na ves svet, predvsem pa nase. Obenem z živili so poslali tudi zdravila. Bil je docela razočaran. Govorijo vsi hkrati. Hiše so povečini lesene.

● **BESEDE V STAVKIH:** Za to, kar si kupil, ti nisem dal denarja, zato ga ne dobiš več. Stopite na to pot, nato pa zavijte na levo. Za nič nisi uporaben, čisto zanič si. Po tem te bodo sodili, koliko boš piskal v njihov rog, potem te bodo pa obsodili ali pa nagradili. Po zimi pride pomlad, pozimi je pa seveda mrz. Že v mladosti je odšel z doma, zdaj je pa že dolga leta zdoma. Po noči je prišlo hladno jutro, a se je le dalo boljše dihati kot ponoči. Po ceni sodeč to blago ni ravno poceni. Po godu je ostal v hiši nered, ki mi ni bil prav nič pogodu. Ravnali so se po večini, a volilci so bili povečini malo razgledani. Za časa vojne smo zjutraj začasa vstajali. Na poti se nam je pridružil neznanec, ki nam je bil ves čas napoti. Govori na glas, da ugotovim tvoj naglas. Ta čas je lepši, kot je bilo tačas, ko sem bil mlad. Na mesto dosedanjega direktorja je prišel mlad človek, ki nas žene, da delamo, namesto da bi lenuharili. Čim bolj se boš potrudil, da boš snov čimbolj znal, tem bolj te bom vesel. Pred vsem drugim dobro pazi v šoli, predvsem na tisto, na kar bo učitelj posebno opozoril.

● **SLOVENSKI IZRAZI:** Davi, nocoj, sinoči, drevi.

● **PRIDEVNICI IN PRISLOVI:** Drago je to drago (prid.) blago drago (pris.) plačal. Bilo je uspešno (prid.) leto, ker je razred uspešno (pris.) izdelal. Šla je skozi tiho (prid.) goščavo. Stopala je čisto tiho (pris.). Vihar je močno (pris.) tulil. Močno (prid.) neurje je trajalo ves dan. To lepo (prid.) pesem ste mi par lepo (pris.) zapeli.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Ta spis je daleč najboljši. To ti kratko malo prepovem. Prav tam boste našli tudi Janeza. Še zdaleč ni dobro. Vrata se odpirajo navznoter.

izražajmo se lepo!

Te besede so bile njen zadnji adut. = Učinkovito sredstvo, dober pripomoček za uspeh. — Imam v rokah še močan adut. Drži, ima vse adute v rokah. Ta igralec je glavni adut moštva.

o

Ne bom ti za advokata. = Za zagovornika. — To so advokati starega sistema.

o

Iz te malenkosti je nastala cela afera. = Pozornost vzbujajoča nečedna zadeva ali dogodek.

o

To je šele afna. = Človek z nenaravno, izumetničeno zunanjostjo ali vedenjem. — Že spet afne gunca. = Dela ali govori kaj šaljivega.

o

Očital ji je, da se afna. = Nenaravno, izumetničeno se nositi ali vesti.

o

Skopuh je začel eh pa oh pa ah, kako je težko živeti pod to oblastjo. — Pripovedovanje je spremljala z nešetimi ahi in ohi.

o

Nič aha, kar zgrabi za delo!

o

Namesto, da ahamo in ohamo, če otrok zbolijo, pokličimo zdravnika.

o

Poduha in — ahč! kihne z vso silo.

o

Pijača je pač njegova Ahilova peta. = Slabost, ki jo najsprotnik lahko izkoristi proti njemu.

o

Ahn! je od začudenja. = Zah je izrazil čustvo.

družinski kotiček

vsako leto znova — božič

Advent je čas, ko starši svoje otroke neprestano spodbujajo k pridnosti z „Mikavžem, ki posluša“ in Jezuščkom, ki prihaja z darovi, ter vsako otrokovo porednost skrbno beležijo. Tako skušajo biti malčki pridni. Pišejo pisma Miklavžu ali Jezuščku, starši pa otrokom le stežka dopovedujejo, da Miklavž in Jezušček nimata toliko denarja, da bi vse želje izpolnila, saj morata tudi drugim otrokom kaj prinese. Vendar pri otrocih le raste napetost, zlasti še, če mati najde zlat las ali piškote. Ni dvoma, da je to izgubil Miklavž ali Jezušček in to je znak, da je že bil tam.

Tako vsa otrokova okolica spodbuja otroka k pričakovanju Miklavža ali Jezuščka, k praznični napetosti, ki odraslim ustvarja poseben čar. Kolikokrat slišimo izjave: „Božič je lep, dokler so v družini otroci, ki še verujejo v Jezuščka!“ Če lahko mislimo, smo postali revni, smešno revni.

Premislimo, kaj je srž božičnega sporočila. Poslužujemo se znamenj,

njihove govornice pa ne razumemo več. Zadošča nam zelen venec s štirimi svečami — brez upanja; smrečica s številnimi lučkami — brez obljub; miza polna darov — brez Daru v jaslicah, v katerih Bog sam postane dar za ljudi.

Skoro v vsaki družini najdemo znamenja: venec, drevesce, jaslice. Naznanjajo nam svetlo prihodnost, kateri se bližamo. Božič je praznik prihodnosti, ki se začneja v sedanjosti; so nebesa, ki so se začela z Gospodovim prihodom in za katera ne moremo biti več opeharjeni. Kajti božič je razodetje BOŽJE LJUBEZNI do človeštva. Dete v jaslicah je zgovorno za to. V tem otroku Bog stopa v nerazvezno, nepovratno povezavo s svetom.

BOG REŠUJE

Bog rešuje! Kakšno sporočilo!

„In Beseda se je učlovečila,“ molimo. Če vas otrok vpraša, kaj to pomeni, mu recite: Bog daje ljudem svojo besedo, daje jim svojo obljubo. Božja Beseda pa ni prazna obljuba — kot je mnogokrat človeška — njegova Beseda postane človek, to je nekdo, ki ga

lahko vidimo, slišimo, otipamo v otroku, ki leži v jaslicah.

Od Betlehema naprej je v vsakem zlu rešitev, v vsaki temi luč, v vsaki žalosti veselje. Noč človeštva se je preselila v dan. Sredina noči je začetek dneva!

Kako naj to otrokom razložimo? Ni lahko. Drži pa: čimbolj je božično dogajanje zajelo nas, toliko lažje ga bomo približali tudi otrokom.

Pri mlajših otrocih bo najbolje, če izhajamo iz izkustva praznovanja rojstnega dne. V začetku adventa mu lahko rečemo: „Advent je čas, ko se pripravljamo na Jezusov rojstni dan. Ti že veš, kako pripravljamo rojstni dan tistih, ki jih imamo radi. Razmišljamo o darovih in načrtujemo slavlje. Podobno hočemo praznovati tudi Jezusov rojstni dan. Vsak od nas se bo potrudil, da bo Jezusu za njegov praznik kaj podaril.“

To bo pri otroku vzbudilo k dejavnosti. Ali tudi Jezusu lahko kaj podarimo? Gotovo! Naše družine potrebujejo več miru, potrpežljivosti. Oče bi si lahko vsaj ob nedeljah utrgal nekaj časa za igro. Na adventne večere bi se lahko odpovedali televiziji in si raje pripovedovali zgodbe, čitali sveto pismo in skupno zmolili večerno molitev. Otroci bi lahko bolj sodelovali pri drobni opraviilih v gospodinjstvu. Za sveti večer bomo skupno sestavili praznični program. To je pomembnejše, kot pa da še v zadnjem trenutku brišemo prah in pripravljamo obloženo mizo.

POD BOŽIČNIM DREVESOM

Ko vstopimo v praznično okrašeno božično sobo, mora vsak vedeti, kaj mu je storiti. Najmlajše vzamemo v naročje in jih pustimo, da strmijo. Lučke, posebno sveče, so za otroke očarljive. Počasi razložimo: „Z Jezusovim rojstvom je prišla luč, ne le v eno družino, ampak na ves svet. To nam hoče povedati drevo, polno lučk. Od kar je Jezus prišel na svet, se ne more več popolnoma stemniti. Kakšno veselje! To je božič!“

Od večjih otrok naj bi vsak doprinesel svoj delež k slavlju. Za praznično vzdušje lahko pove pesmico, zaigra na instrument. Če je več otrok, lahko zaigrajo kratek božični prizor. Nasplošno pa velja ravno za otroke, da se morajo važnejši deli vsako leto ponavljati.

izpovedati si ljubezen

„Z ženo sva se odločila, da se hočeva videti vsak dan z novimi očmi, kakor da bi bil to prvi dan najinega zakona, in si obljubiti, da se bova imela ves dan rada. Na to naj naju spomni prvi poljub, ki si ga dava jutraj.“

Tako ta dva zakonca. In druga dva:

„Zvečer si jasno in odkrito izprša vest. Poveva si vse dobro in slabo in si odkrito izprša vest. Poveva si vse dobro in slabo drug o drugem. Predvsem pa si poveva, da se imava rada.“

To se dogaja precej redko. Zakonci se zelo malo pogovarjajo. Niso dovolj naravni, ko izražajo

tragedije so značilen izraz posestniškega odnosa.

A tudi če ne pride tako daleč, zakoncema v številnih primerih ne uspe ustvariti skladnega zakonskega odnosa. Poznamo pare, ki so drug do drugega nadvse skrbni in pozorni, vendar so zašli v krizo, ker si niso nikoli povedali, da se ljubijo in cenijo.

Velikokrat ne moremo razumeti, zakaj sta se zakonca ločila, ko je vse v redu in se zdi, da je zrelost zakoncev brez pripombe. Pozneje pa odkrijemo, da sta se sicer spoštovala in se tudi zvesto in veliko-dušno ljubila, nista pa si tega povedala, ker sta se sramovala to izreči. Kakor da bi se sramovala to ljube-

voja čustva, tako opisujejo medzakonske odnose psihiatri. Vendar zakonska ljubezen ne raste, če je zakonca tudi ne izpovedujeta. Ni dovolj — so opazili nekateri — da izražamo ljubezen nemo, s tisoč dejanskimi pozornostmi, ampak jo je treba izrehati tudi z usti, pogosto ponavljati: „Ljubim te, rad te imam, ne morem brez tebe, zadovoljen sem s teboj,“ in to v nenehnem, a raznolikem odkritem odnosu.

Najbolj ranljiva je morda čustvena raven zakonske ljubezni. V tem trenutku ni naš namen, da bi preiskovali vsem znane žaloigre zaradi ljubosumja, predvsem pri ženi, in zaradi avtoritete, zlasti pri možu. Te

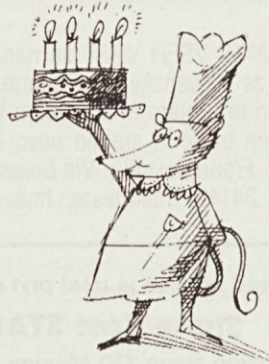
zen drug drugemu izražati. Zaradi tega ne trpijo le žene, marveč tudi moške. Vsi zakonski nesporazumi in vse drame nastanejo zato, ker ostaja marsikaj neizgovorjenega, zaradi nerazumljivega strahu, da bi se drug drugemu odprla. Slišimo: „O teh stvarih nikoli ne govorim z možem!“ ali „Žene nikoli ne vprašam, kaj o tem misli.“ In običajno ne gre za nepomembne zadeve, temveč za temeljne stvari, ki so potrebne za edinstvo in skladnost v zakonu. Mnoge intimne težave bi izginile, če bi imela oba pogum, da drug drugega prosita za pomoč in si povesta, kaj se z njima dogaja, kaj ju moti.

molitev male miške

Moj Bog!

Danes grem
na rojstni dan.
Veselo bo.
Peli in praznovali bomo.
Tudi darila bomo prinesli.
A zakaj vendar čakam
na rojstni dan,
da pojem in druge obdarujem?
Mogoče pa pravkar
kdo potrebuje veselja?

Moj Bog,
pošlji mi povabilo!

Z načrtovanjem svetega večera moramo začeti dovolj zgodaj in pritegniti vse družinske člane. Oče naj prebere božični evangelij, mati naj povzame praznično misel v molitvi. Na primer:

„Dobri Bog, danes je božič, sveti večer, slavimo Jezusovo rojstvo. Po Jezusu si ti prišel k nam. Sedaj vemo, kako nas ljubiš in bo nekoč vse dobro. Zato se ti hočemo zahvaliti in hočemo drug drugega še rajši imeti.“

Da k pravemu prazniku spada tudi slovesna večerja pri praznično pogrnjeni mizi, kjer se bo vsak nasitil z dobrotami, ni treba posebej poudarjati. Polnočnica v župnijski cerkvi pa nas duhovno poveže v skupno občestvo in predstavlja višek božičnega praznika.

intercont

„INTERCONTINENTALE“ Österreichische Gesellschaft für
Transport- und Verkehrswesen Gesellschaft m.b.H.

A-9183 ROSENBACH/Kärnten

~~Telefon 04253-2248-273~~

Telefon 04253-2248, 2273

Telex 45640

~~Earnschreiber 04-5640~~

Telefax 04253-2273-8

Telegramm-Adresse: INTERCONT

oglasi

● Dragi rojaki! ZBIRAM stare radijske kasete iz let 1955—1975 z narodno zabavno glasbo. — Josef Debeljak, Von-Bippenstr. 15 a, D-8208 Kolbermoor-bei-Ros., tel. (0 80 31) 9 48 77.

● PRODAM posestvo v velikosti 6, 5 ha s stanovanjsko hišo, Placar 28, pri Ptuj. Posestvo leži ob asfaltni cesti Ptuj-Lenart. V hiši je voda in elektrika. Cena 90.000 DM. — Antonija Sever, Placar 28, 62253 Desternik.

● PRODAM, zazidalno parcelo, 640 m², z vodo, 13 km od Portoroža. — Informacije daje: Powsche, tel. (07 11) 420 24 43, Nemčija.

● ZNAMKE VSEH VRST še nadalje zbiram za slovenske misijonarje. V njihovem in svojem imenu želim blagoslovljen božič in srečno novo leto 1991. — Franc Saksida, Via Biasoletto 125, 34142 Trst/Trieste, Italia.

● VZAMEM KONJA v oskrbo; boks 3 x 3 m, tekališče, pašnik, peščen jahalni prostor, mesečna najemnina 300 DM. — Mira Grandošek, Gradiška 412, Sp. Kungota pri Mariboru; tel. (0711) 22 08 55, Stuttgart.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem dreveredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik, barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporoča-

mo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Ekspozitni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

Pred kratkim je izšel prvi objektivni pregled tega, kar se je med zadnjo vojno v Sloveniji zgodilo.

Stane Kos: STALINISTIČNA REVOLUCIJA NA SLOVENSKEM, I. del.

Knjiga stane 210 šilingov ali 30 mark oz. enako vrednost v drugih valutah. Naročate jo lahko na naslovu: **Moborjeva knjigarna, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt.**

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštinih kuponih pristojbino za dvojne pisem za tujino.

**pošten
smeh
je več
vreden
kot
dva joka**

Za Tita je manj sramotno sedaj, ko ga snemajo, kot je bilo prej, ko so ga obešali.

**PINTAR, PREDSEDNIK
VLADE V SENCI, SI IZBIRA
MINISTRE. NAROD SE PA
SPRAŠUJE, KDO JE IZ-
BRAL NJEGA.**

Ko se oziraš po PREHO-
JENI POTI, mimogrede
zdrsneš v kakšno brezno.

**VSE, KAR IMAM NA VE-
STI, SPRAVLJAM V POD-
ZAVEST.**

Majhnim lopovom se
snemajo glave, pred veliki-
mi se snemajo klobuki.

**ZA GREHE POLITIKOV
DELAJO POKORO LJUD-
SKE MNOŽICE.**

Sodnik tožitelju: „Obtoženi vam
je torej rekel, da ste nori. To drži?“
„Ja.“
„Zakaj ga pa potem tožite?“

o

„Moja babica ima petinsedemde-
set let, pa lahko bere časopis na
tri metre razdalje.“
„Kaj ima tako dolge roke?“

o

„Katerih je več, mrtvih ali živih?“
„Mrtvih.“
„Ne bo držalo, saj mrtvih sploh
ni več.“

o

„Pomisli, moja tašča je začela pi-
sati pesmi!“
„Lepo!“
„Kaj še! Kaj pa če postane s tem
nesmrtna?“

o

Fantek in punčka se pogo-
varjata.

Ona: „Ali veš, da smo deklice
bolj pametne kot fantki?“
„Ne.“
„No, vidiš, da smo res!“

o

Na oglasni deski tovarne je pri-
pet oglas: „Kdor da kakšen upora-
ben nasvet za zmanjšanje stro-
škov, dobi nagrado deset tisoč
mark.“

Neki delavec vstopi v pisarno in
dobi nagrado.

„Kaj si jim svetoval?“ ga sprašu-
jejo drugi.

„Naj nagrado znižajo na pet tisoč
mark.“

o

Konj je premišljeval: „Pravzaprav
se nad svojim življenjem ne smem
pritoževati. Danes sem žrebec, jutri
bom dirkalni konj, pojutrišnjem pa
faširan zrezek.“

o

„Zakaj je danes več gospodar-
skega kriminala kot pred vojno?“
„Takrat so bili vsi komunisti v
ječi.“

o

„Naši prejšnji politiki so gradili
gradove v oblakih.“
„Sebi pa vile na tleh.“

o

Delavci pred tovarno stavkajo.
„Zakaj so pa šli na ulico?“
„Ker so jih vrgli na cesto.“

o

Mlad zapornik se je naučil v ječi
v treh mesecih brati in pisati.
Kmalu po prestani kazni pa se je
vrnil v zapor zaradi ponarejanja do-
kumentov.

o

Šola na deželi.
Učitelj naroči učencu: „Mati naj
pride jutri v šolo, če ste klali.“

o

Stalina so vprašali za nasvet:
„Določenega pisatelja obtožujejo,
da je trockist, on ima pa dokaze,
da ni. Kaj naj storimo, ker je vse
skupaj velika težava?“

Stalin: „Obstaja človek — obsta-
ja težava. Ni več človeka — tudi
težave ni več.“

o

Mož ženi: „Druge ženske, ki ne
znajo kuhati, ponudijo svojim
možem vsaj konzerve.“

„Nihče ni popoln. Nauči še ti
mene odpirati konzerve.“

o

Mož sedi v dnevni sobi. Naenkrat
se stena podre in v sobo se pripelje
z avtom njegova žena.

„Moj Bog, kako ti je pa to
uspelo?“

„Čisto preprosto: v kuhinji sem
zavila na levo.“

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, Châtelineau, 6070 Châtelet (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,

tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -

64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.

(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)